

To: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) @minbuza.nl
Cc: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) @vnoncw-mkb.nl; (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) @tbshipyards.com]
From: Thecla Bodewes
Sent: Tue 12/17/2019 10:05:20 AM
Subject: Re: Stukken ISO NL - ter voorbereiding op CBS presentatie

Heel fijn (10)(2e) dank je well

With kind regards / Met vriendelijke groeten,

Thecla Bodewes

Van: "(10)(2e), (10)(2e)" <(10)(2e) @minbuza.nl>

Datum: dinsdag 17 december 2019 om 09:50

Aan: Thecla Bodewes (10)(2e) @tbshipyards.com>

CC: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) @vnoncw-mkb.nl>, (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) @tbshipyards.com>

Onderwerp: FW: Stukken ISO NL - ter voorbereiding op CBS presentatie

Beste Thecla en (10)(2e),

In de bijlage de CBS presentatie met vragen voor de discussie die we zo naar alle pf-houders versturen.

Wij zorgen voor een geannoteerde agenda voor je.

Met hartelijke groeten,

(10)(2e)

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

DISCLAIMER This message (including any attachments) is confidential and may be privileged. If you have received it by mistake, please notify the sender by return e-mail. Any unauthorised use or dissemination of this message in whole or in part is strictly prohibited. Please note that e-mails are susceptible to change. BV Thecla Bodewes Shipyards (including its group companies) shall not be liable for the improper or incomplete transmission of the information contained in this communication, nor for any delay in its receipt or damage to your system. BV Thecla Bodewes Shipyards (or its group companies) does not guarantee that the integrity of this communication has been 11357

To: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) @minbuza.nl; (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) @tbshipyards.com]
Cc: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) @vnoncw-mkb.nl; (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) @minbuza.nl]
From: Thecla Bodewes
Sent: Wed 1/8/2020 9:53:23 PM
Subject: Re: Aanwezigheid Constantijn bij ISO

Prima (10)(2e) ik pas mij bij het programma aan.

Ik heb nog geen uitnodiging ontvangen maar heb 30 & 1 vrijgehouden dus dat moet geen probleem zijn. Hoor wel wanneer de receptie is.

With kind regards / Met vriendelijke groeten,

Thecla Bodewes

Van: "(10)(2e), (10)(2e)" <(10)(2e)@minbuza.nl>
Datum: woensdag 8 januari 2020 om 16:00
Aan: Thecla Bodewes (10)(2e)@tbshipyards.com>, (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e)@tbshipyards.com>
CC: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e)@vnoncw-mkb.nl>, "(10)(2e), (10)(2e)" <(10)(2e)@minbuza.nl>
Onderwerp: RE: Aanwezigheid Constantijn bij ISO

Beste Thecla,

Dank je wel en we gaan er weer voor!

Ik vraag (10)(2e) het profiel voor Constantijn op te stellen en sturen we naar jou en ik ga (10)(2e) informeren over het traject.

Verder kom ik nog op de lijn mbt de **themasessie ambassadeursconferentie** zoals wij dit voor ogen hadden n.a.v. het voorstel regionalisering en de posten voor 30 januari as. Nu (10)(2e) niet kan op de voorgestelde datum (ook niet virtueel zoals was bedacht – niet haalbaar) en (10)(2e) ook niet en het voorstel nog onvoldoende is uitgewerkt, is het wat ons betreft niet echt haalbaar deze sessie nu nog de gewenste invulling te geven.

Om jou wel goed in contact te brengen met het postennetwerk heb je als het goed is al wel een uitnodiging ontvangen voor de receptie aangeboden door de SG van BZ? Omdat (10)(2e) acco wilde vervangen, zorgen we ook dat (10)(2e) uitgenodigd wordt voor de receptie.

Hoor graag, hartelijke groeten,
(10)(2e)

From: Thecla Bodewes (10)(2e)@tbshipyards.com>
Sent: dinsdag 7 januari 2020 23:14
To: (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e)@minbuza.nl>; (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e)@tbshipyards.com>
Cc: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e)@vnoncw-mkb.nl>; (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e)@minbuza.nl>
Subject: Re: Aanwezigheid Constantijn bij ISO

Dank (10)(2e)

Beter laat dan niet wens ik jullie en ons allemaal een heel geslaagd, gezond en positief jaar toe waarin we maar veel voor de BV NL kunnen betekenen.

Daar ben ik het graag mee eens!! De uitleg is helemaal goed.

(11)(1)

(11)(1)

Informeren jullie (10)(2e) zo snel mogelijk dat het eraan komt?

Ik heb donderdagochtend alle tijd om te bellen. Hoor graag of jullie dan ook kunnen.

With kind regards / Met vriendelijke groeten,

Thecla Bodewes

Van: "(10)(2e), (10)(2e)" <(10)(2e)@minbuza.nl>

Datum: dinsdag 7 januari 2020 om 16:42

Aan: Thecla Bodewes <(10)(2e)@tbshipyards.com>, (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)@tbshipyards.com>

CC: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)@vnoncw-mkb.nl>, "(10)(2e) (10)(2e)" <(10)(2e)@minbuza.nl>

Onderwerp: FW: Aanwezigheid Constantijn bij ISO

Beste Thecla,

Omdat we elkaar vanmorgen toch niet spraken, alvast even per mail zodat we ook snel een terugkoppeling kunnen geven aan Techleap.

(10)(2e) en ik stellen voor dat we Techleap informeren dat we Constantijn van Oranje graag zien toe treden als lid van het ISO NL. We duiden dat het ISO portefeuillehouders kent met een profiel op basis van hun kennis, inbreng en achterban en niet op functie. Dat zal ook voor Constantijn gelden, die dus namens start- en scale ups zitting krijgt. Dit proces zal nog enige aandacht vergen vanuit Techleap die dus ook de achterban zal moeten consulteren. Het lijkt ons goed als jij daartoe nog een gesprek voert met Constantijn. Kan ook telefonisch. Aansluitend kunnen we het profiel verder uitwerken zoals we dat voor alle portefeuillehouders hebben.

Hoor graag of je je hier in kunt vinden.

We zullen dit ook op nemen in het actie overzicht van ons geslaagde ISO diner zodat ook andere ISO leden geïnformeerd worden.

Met hartelijke groeten,

(10)(2e)

From: (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e)@minbuza.nl>

Sent: maandag 6 januari 2020 19:58

To: Thecla Bodewes <(10)(2e)@tbshipyards.com>; (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e)@vnoncw-mkb.nl>

Subject: RE: Aanwezigheid Constantijn bij ISO

Beste Thecla en (10)(2e),

Allereerst wens ik jullie een heel mooi en gezond 2020 met natuurlijk veel resultaten voor ons ISO!

Als het goed is, hebben we morgenochtend onze call.

Alvast 1 punt is onze terugkoppeling aan Constantijn van Oranje om zijn toetreding aan het ISO te bevestigen.

Tot morgen als het jullie ook nog schikt.

Hartelijke groeten,

(10)(2e)

Sent with BlackBerry Work

(www.blackberry.com)

From: Thecla Bodewes <(10)(2e)@tbshipyards.com>

Date: Monday, 16 Dec 2019, 20:19

To: (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e)@minbuza.nl>, (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e)@vnoncw-mkb.nl>

Subject: FW: Aanwezigheid Constantijn bij ISO

Dag dames,

Kunnen wij hier morgen nog even over spreken?

With kind regards / Met vriendelijke groeten,

Thecla Bodewes

Van: Myrthe Hooijman <(10)(2e)@techleap.nl>

Datum: vrijdag 13 december 2019 om 10:45

Aan: Thecla Bodewes <(10)(2e)@tbshipyards.com>

Onderwerp: Aanwezigheid Constantijn bij ISO

00053evrouw Bodewes,

11327

Tijdens het afgelopen ISO overleg heeft Constantijn de gelegenheid gekregen deel te nemen aan het overleg en de Techleap.nl visie in te brengen.

Is het mogelijk om de notulen van het overleg te ontvangen, zodra deze gereed zijn?

In persoon vertegenwoordigd zijn bij het ISO en daarmee betrokken zijn bij de ontwikkeling van de internationaliseringsstrategie van Nederland is voor Techleap.nl zinvol. Internationalisering van startups en scaleups is een belangrijk onderdeel van Techleap.nl. Wij zijn een netwerkorganisatie en kunnen en willen onze ambities alleen realiseren in samenwerking met stakeholders. Deze zijn vertegenwoordigd in het ISO overleg.

Het is ons niet duidelijk of de bedoeling is dat Constantijn structureel deelneemt aan het overleg. Het zou zeker onze voorkeur hebben.

We horen graag of dit de bedoeling c.q. mogelijk is.

Alvast bedankt.

Hartelijke groet,

(10)(2e)

(10)(2e)

Director of Policy & Governmental affairs

techleap.nl

W www.techleap.nl

E [\(10\)\(2e\)@startupdelta.org](mailto:(10)(2e)@startupdelta.org)

M +31 (0) (10)(2e)

DISCLAIMER This message (including any attachments) is confidential and may be privileged. If you have received it by mistake, please notify the sender by return e-mail. Any unauthorised use or dissemination of this message in whole or in part is strictly prohibited. Please note that e-mails are susceptible to change. BV Thecla Bodewes Shipyards (including its group companies) shall not be liable for the improper or incomplete transmission of the information contained in this communication, nor for any delay in its receipt or damage to your system. BV Thecla Bodewes Shipyards (or its group companies) does not guarantee that the integrity of this communication has been maintained nor that this communication is free of viruses, interceptions or interference.

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind.

To: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)@vnoncw-mkb.nl; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)@minbuza.nl
From: Thecla Bodewes
Sent: Mon 1/13/2020 8:57:07 PM
Subject: Re: Voorbereiding NL Branding bijeenkomst met steden/regio's - 15 januari 2020 / 15:00-17:00 uur / RVO, Den Haag

Jammer van Louise hoop dat (10)(2e) kan komen.

Hou jullie op de hoogte.

With kind regards / Met vriendelijke groeten,

Thecla Bodewes

Van: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)@vnoncw-mkb.nl>
Datum: maandag 13 januari 2020 om 20:28
Aan: Thecla Bodewes (10)(2e)@tbshipyards.com>, "(10)(2e) (10)(2e)" <(10)(2e)@minbuza.nl>
Onderwerp: RE: Voorbereiding NL Branding bijeenkomst met steden/regio's - 15 januari 2020 / 15:00-17:00 uur / RVO, Den Haag

Ha Thecla,
Dank hiervoor.
Mijn collega (10)(2e) was uitgenodigd om deel te nemen. Helaas is zij verhinderd omdat ze op dit moment Jacco vergezelt op missie in België.
Volgens mij wordt, op verzoek van Carolien, nu een poging gedaan om onze nieuwe directeur Communicatie, (10)(2e), uit te nodigen.
Succes woensdag!
Groet,
(10)(2e)

Van: Thecla Bodewes (10)(2e)@tbshipyards.com>
Verzonden: maandag 13 januari 2020 19:59
Aan: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@minbuza.nl>; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)@vnoncw-mkb.nl>
Onderwerp: FW: Voorbereiding NL Branding bijeenkomst met steden/regio's - 15 januari 2020 / 15:00-17:00 uur / RVO, Den Haag

Ter info dames.

With kind regards / Met vriendelijke groeten,

Thecla Bodewes

Van: (10)(2e) (10)(2e)@holland.com>

Datum: maandag 13 januari 2020 om 15:28

Aan: Thecla Bodewes (10)(2e)@tbshipyards.com>

CC: "Gehrels, Carolien" <(10)(2e)@arcadis.com>

Onderwerp: Voorbereiding NL Branding bijeenkomst met steden/regio's - 15 januari 2020 / 15:00-17:00 uur / RVO, Den Haag

Geachte mevrouw Bodewes,
Beste Thecla,

Aanstaande woensdagmiddag, 15 januari vindt een NL Branding bijeenkomst plaats met vertegenwoordigers van circa 15 Nederlandse steden een regio's en de landelijke NL branding partners. De doelstelling van de bijeenkomst is om met elkaar te bespreken hoe Nederlandse steden en regio's invulling kunnen geven aan de nieuwe NL branding. Het aantrekken van bedrijven, talent en zakelijke en toeristische bezoekers staat hierbij centraal. Fijn dat vanuit ISO een inhoudelijke toelichting kan worden gegeven. In overleg met Carolien Gehrels hebben we het volgende programma samengesteld:

Programma:

15:00 uur Welkom - Carolien Gehrels

15:10 uur Toelichting vanuit NBTC - (10)(2e)

15:20 uur Presentatie NL brand – Buitenlandse Zaken

15:30 uur Toelichting vanuit ISO – Thecla Bodewes

15:40 uur Toelichting beeldmerk Studio Dumbor – (10)(2e)

15:50 uur Groepsdiscussies

1. Hoe kunnen steden en regio's invulling geven aan de nieuwe NL Branding?
2. Met welke projecten uit uw regio/stad kan de NL branding geladen worden?

16:20 uur Terugkoppeling en plenaire discussie

16:50 uur Follow-up en afsluiting: Carolien Gehrels (10)(2e)

17:00 uur Einde bijeenkomst / netwerkborrel

Carolien Gehrels modereert de bijeenkomst. Als voorbereiding op de bijeenkomst zal Carolien contact opnemen.

We kijken uit naar een inspirerende bijeenkomst.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

(10)(2e)

T (10)(2e)
M

(10)(2e)@holland.com

NBTC Holland Marketing is responsible for the branding and marketing of destination Holland. NBTC Holland Marketing operates in 13 markets under the name of NBTC Netherlands Board of Tourism & Conventions.

D I S C L A I M E R This message (including any attachments) is confidential and may be privileged. If you have received it by mistake, please notify the sender by return e-mail. Any unauthorised use or dissemination of this message in whole or in part is strictly prohibited. Please note that e-mails are susceptible to change. BV Thecla Bodewes Shipyards (including its group companies) shall not be liable for the improper or incomplete transmission of the information contained in this communication, nor for any delay in its receipt or damage to your system. BV Thecla Bodewes Shipyards (or its group companies) does not guarantee that the integrity of this communication has been maintained nor that this communication is free of viruses, interceptions or interference.

D I S C L A I M E R This message (including any attachments) is confidential and may be privileged. If you have received it by mistake, please notify the sender by return e-mail. Any unauthorised use or dissemination of this message in whole or in part is strictly prohibited. Please note that e-mails are susceptible to change. BV Thecla Bodewes Shipyards (including its group companies) shall not be liable for the improper or incomplete transmission of the information contained in this communication, nor for any delay in its receipt or damage to your system. BV Thecla Bodewes Shipyards (or its group companies) does not guarantee that the integrity of this communication has been maintained nor that this communication is free of viruses, interceptions or interference.

To: (10)(2e); (10)(2e); (10)(2e) @minbuza.nl
Cc: (10)(2e); (10)(2e); (10)(2e) @vnoncw-mkb.nl; (10)(2e); (10)(2e) @minbuza.nl
From: Thecla Bodewes
Sent: Mon 1/20/2020 1:58:11 PM
Subject: Re: Concept - Profiel portefeuillehouder startups scale-ups 3

Goedemorgen (10)(2e),

Dank voor het opstellen van het profiel waar ik mij goed in kan vinden en gedeeld kan worden met Constantijn.

(10)(2e) kan, samen met jullie, een afspraak maken.

Hartelijke groet Thecla

Outlook voor iOS downloaden

Van: (10)(2e); (10)(2e); (10)(2e) @tbshipyards.com> namens Thecla Bodewes (10)(2e) @tbshipyards.com>
Verzonden: maandag, januari 20, 2020 4:21 AM
Aan: (10)(2e); (10)(2e); Thecla Bodewes
CC: (10)(2e); (10)(2e); (10)(2e); (10)(2e)
Onderwerp: RE: Concept - Profiel portefeuillehouder startups scale-ups 3

Goedemorgen (10)(2e),

Het Techleap evenement is morgen 21/1 ipv woensdag. Thecla komt morgenochtend aan uit New York en heeft verder 2 afspraken staan die zich niet laten verzetten en ook niet gecombineerd kunnen worden met het Techleap evenement. Dus helaas kan zij er niet bij zijn.

Hartelijke groet,

(10)(2e)

From: (10)(2e); (10)(2e); (10)(2e) @minbuza.nl
Sent: vrijdag 17 januari 2020 13:50
To: Thecla Bodewes
Cc: (10)(2e); (10)(2e); (10)(2e); (10)(2e); (10)(2e); (10)(2e)
Subject: Concept - Profiel portefeuillehouder startups scale-ups 3

Beste Thecla en (10)(2e),

Hierbij stuur ik jullie het concept profiel portefeuillehouder startups en scale-ups voor Constantijn van Oranje.

Als jullie je in deze versie kunnen vinden, deel ik deze met Techleap waarna we voor Thecla een afspraak kunnen laten maken met Constantijn.

@ (10)(2e) (2e) ben je er as woensdag bij – Techleap in Louwman?

Hartelijke groeten,
(10)(2e)

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat 00055rdt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan h11311

To: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @vnoncw-mkb.nl; Camps, drs. M.R.P.M. (Maarten) (10)(2e) @minezk.nl
Cc: Schuiling, Hanneke (10)(2e) @minbuza.nl; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @vnoncw-mkb.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minbuza.nl; (10)(2e) (10)(2e) @rabobank.com; (10)(2e) (10)(2e) @vnoncw-mkb.nl
From: Thecla Bodewes
Sent: Mon 2/10/2020 10:30:16 AM (10)(2e)
Subject: Re: Menno Snel - Financiering ISO NL

Dank allen,

Begrijpelijk (11)(1)

Ik zal Menno vandaag informeren en vragen of hij jullie persoonlijk zal benaderen voor nadere afspraken.

With kind regards / Met vriendelijke groeten,

Thecla Bodewes

Van: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e) @vnoncw-mkb.nl>

Datum: maandag 10 februari 2020 om 08:45

Aan: "Camps, drs. M.R.P.M. (Maarten)" <(10)(2e) @minezk.nl>, Thecla Bodewes <(10)(2e) @tbshipyards.com>

CC: Hanneke Schuiling <(10)(2e) @minbuza.nl>, (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @vnoncw-mkb.nl, (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e) @minbuza.nl>, (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e) @rabobank.com>, (10)(2e) (10)(2e) @vnoncw-mkb.nl

Onderwerp: RE: Menno Snel - Financiering ISO NL

Het gaat mij helaas ook niet lukken.

Gr (10)(2e)

Van: Camps, drs. M.R.P.M. (Maarten) <(10)(2e) @minezk.nl>

Verzonden: maandag 10 februari 2020 08:30

Aan: Thecla Bodewes <(10)(2e) @tbshipyards.com>

CC: Hanneke Schuiling <(10)(2e) @minbuza.nl>, (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e) @vnoncw-mkb.nl>, (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e) @vnoncw-mkb.nl>, (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e) @minbuza.nl>, (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e) @rabobank.com>

Onderwerp: Re: Menno Snel - Financiering ISO NL

Beste Tecla,

Het lukt mij helaas niet er vanmiddag bij te zijn.

Groet,

Maarten

Op 6 feb. 2020 om 19:06 heeft Thecla Bodewes <(10)(2e) @tbshipyards.com> het volgende geschreven:

00056 dag Hanneke, (10)(2e) en Maarten,

11306

kunnen oppakken en met gezamenlijk gedragen voorstellen te komen. Gezamenlijk hebben we besloten om Menno Snel te vragen met alle stake-holders om de tafel te gaan en een advies uit te brengen waar we iets mee kunnen betekenen niet alleen voor MKB financiering maar ook voor consortia financiering. Onze inschatting is dat hij in een maand of 3 een gedegen advies kan neerleggen bij ISO NL als hij natuurlijk ook goede ondersteuning kan krijgen.

Menno zelf gesproken en hij vindt het leuk en kent natuurlijk deze wereld goed. Zijn onafhankelijkheid, ervaring en netwerk zal goed van pas komen. (10)(2e) maar dat is begrijpelijk.

Graag willen we Menno zo snel mogelijk in het zadel zetten. Aanstaaende maandag vanaf 15.00 heb ik een afspraak met Menno in Den Haag en zou het fijn vinden als één of meerdere van jullie aanwezig kunnen zijn bij dit gesprek.

(10)(2e) is niet in de gelegenheid maar zal op een later tijdstip met Menno spreken.

Hoor graag.

With kind regards / Met vriendelijke groeten,

Thecla Bodewes

<image001.png>

DISCLAIMER This message (including any attachments) is confidential and may be privileged. If you have received it by mistake, please notify the sender by return e-mail. Any unauthorised use or dissemination of this message in whole or in part is strictly prohibited. Please note that e-mails are susceptible to change. BV Thecla Bodewes Shipyards (including its group companies) shall not be liable for the improper or incomplete transmission of the information contained in this communication, nor for any delay in its receipt or damage to your system. BV Thecla Bodewes Shipyards (or its group companies) does not guarantee that the integrity of this communication has been maintained nor that this communication is free of viruses, interceptions or interference.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

DISCLAIMER This message (including any attachments) is confidential and may be privileged. If you have received it by mistake, please notify the sender by return e-mail. Any unauthorised use or dissemination of this message in whole or in part is strictly prohibited. Please note that e-mails are susceptible to change. BV Thecla Bodewes Shipyards (including its group companies) shall not be liable for the improper or incomplete transmission of the information contained in this communication, nor for any delay in its receipt or damage to your system. BV Thecla Bodewes Shipyards (or its group companies) does not guarantee that the integrity of this communication has been maintained nor that this communication is free of viruses, interceptions or interference.

To: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)@vnoncw-mkb.nl
Cc: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) @minbuza.nl, (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)@vnoncw-mkb.nl
From: Thecla Bodewes
Sent: Fri 2/21/2020 1:47:03 PM
Subject: Re: ISO NL - 2020 traject

(10)(2e) k stel voor de we de toevoegingen van (10)(2e) accorderen en de OGSM met een nieuw revisienummer naar de portefeuillehouders sturen met het verzoek deze te gebruiken voor eigen input. (11)(1)

With kind regards / Met vriendelijke groeten,

Thecla Bodewes

Van: Thecla Bodewes (10)(2e)@tbshipyards.com>
Datum: vrijdag 21 februari 2020 om 09:41
Aan: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)@vnoncw-mkb.nl>
CC: "(10)(2e), (10)(2e)" <(10)(2e)@minbuza.nl>
Onderwerp: FW: ISO NL - 2020 traject

(10)(2e)
(11)(1)

With kind regards / Met vriendelijke groeten,

Thecla Bodewes

Van: Pieter Duisenberg <(10)(2e)@vsnu.nl>
Datum: woensdag 19 februari 2020 om 17:21
Aan: Thecla Bodewes (10)(2e)@tbshipyards.com>
Onderwerp: FW: ISO NL - 2020 traject
00057

Hoi Thecla,

Ik heb de punten van mijn portefeuille ingevoegd in de ISO OGSM.
Het A4tje volgt.

Groet,
Pieter

Met vriendelijke groet,

Pieter Duisenberg | Voorzitter | (10)(2e) (10)(2e) @vsnu.nl

Ontdek hoe de Nederlandse universiteiten bijdragen aan de Sustainable Development Goals, de wereldwijde ontwikkeldoelen van de VN

Vereniging van Universiteiten (VSNU) | Lange Houtstraat 2 | Postbus 13739 | 2501 ES Den Haag
(10)(2e) | www.vsnu.nl | [Twitter](#) | [LinkedIn](#)

Dit mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Als dit bericht niet voor u bestemd is, wordt u vriendelijk verzocht dit aan de afzender te melden. De VSNU staat door de elektronische verzending van dit bericht niet in voor de juiste en volledige overbrenging van de inhoud, noch voor tijdige ontvangst daarvan. Aan de inhoud van dit mailbericht kunt u geen rechten ontleen.

Van: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@vsnu.nl>

Verzonden: woensdag 19 februari 2020 16:19

Aan: Pieter Duisenberg <(10)(2e)@vsnu.nl>

CC: (10)(2e) <(10)(2e)@vsnu.nl>

Onderwerp: FW: ISO NL - 2020 traject

Beste Pieter,

Zie bijgevoegd de ISO-NL OGSM, met de kennis & talent punten aangevuld.
Om evt. alvast te delen met Thecla/ de groep.

Ik werk nog aan 'ons A4' voor het jaarplan van ISO-NL, dat zal dan een wat verder uitgewerkte versie zijn van de punten in de OGSM.

Groet,
(10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)

Verzonden: donderdag 6 februari 2020 17:47

Aan: Thecla Bodewes <(10)(2e)@tbshipyards.com>; (10)(2e)@minbuza.nl; (10)(2e)@minbuza.nl; Vijselaar, F.W. (Focco) <(10)(2e)@minezk.nl>; (10)(2e)@arcadis.com' <(10)(2e)@arcadis.com>; (10)(2e)@rabobank.com' <(10)(2e)@rabobank.com>; Pieter Duisenberg <(10)(2e)@vsnu.nl>; Hans de Boer <(10)(2e)@vno-ncw.nl>; (10)(2e)@eindhoven.nl' <(10)(2e)@eindhoven.nl>; Voorzitter MKB <(10)(2e)@mkb.nl>; Camps, drs. M.R.P.M. (Maarten)' <(10)(2e)@minezk.nl>; Hanneke Schuiling <(10)(2e)@minbuza.nl> <(10)(2e)@minbuza.nl>; (10)(2e)@vnoncw-mkb.nl; (10)(2e) <(10)(2e)@minbuza.nl>; (10)(2e)@minezk.nl' <(10)(2e)@minezk.nl> <(10)(2e)@minezk.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minbusiness.com>; (10)(2e)@rvo.nl; (10)(2e) <(10)(2e)@tbshipyards.com>; (10)(2e)@minez.nl' <(10)(2e)@minez.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@arcadis.com>; (10)(2e)@rabobank.com; (10)(2e)@rabobank.com' <(10)(2e)@rabobank.com>; (10)(2e)@vsnu.nl; (10)(2e) <(10)(2e)@vsnu.nl>; (10)(2e)@eindhoven.nl; (10)(2e)@brainportdevelopment.nl' <(10)(2e)@brainportdevelopment.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minezk.nl> <(10)(2e)@minezk.nl>; (10)(2e)@minbuza.nl; (10)(2e)@minbuza.nl; (10)(2e)@internationalworks.nl>

00057

11316

Beste leden van ISO NL,

De start van het nieuwe jaar 2020 biedt ons nieuwe, mooie kansen om onze publiek-private samenwerking nog verder te versterken in ISO NL verband. Terugkijkend op de afgelopen periode zijn er sinds 2018 belangrijke stappen gezet. Zo heeft het PPS bouwwerk, inclusief NLinBusiness (NLiB), Trade and Innovate NL (TINL) en NL Works, goed vorm mogen krijgen en zijn er diverse stappen gezet binnen de adviseringstrajecten op de diverse portefeuilles.

Tijdens het ISO NL diner van 18 december hebben wij prioriteiten voor het komende jaar besproken aan de hand van de CBS inzichten. 2020 is het moment om de vruchten van ons voorbereidend werk te plukken door nu verdere invulling en uitvoering te gaan geven aan de gezamenlijke doelen, die wij in de PPS OGSM strategie hebben vast gesteld.

Om de energie en de ambitie waarmee wij het afgelopen jaar hebben afgesloten vast te houden, stel ik graag een ISO NL jaarplan voor 2020 op. Dit geeft ons aan het einde van het jaar de gelegenheid terug te kijken waar voortgang is gemaakt met uitvoering in relatie tot de door ons overeengekomen ambities. Wij hebben het CBS bereid gevonden ons in deze exercitie te begeleiden.

Ter voorbereiding op het ISO NL overleg van 24 maart a.s. zou ik je daarom willen vragen om in de tussenliggende periode een beknopt voorstel (1 A4-tje) uit te werken hoe in 2020 uitvoering te geven aan je gestarte adviseringstraject waarbij de samenwerking en samenhang tussen de diverse portefeuilles al in concreto wordt meegenomen in relatie tot de in het OGSM gestelde doelen. Tijdens het ISO NL zal discussie worden gevoerd over de verdere uitvoering en planning van het voorstel.

Ik kijk er naar uit samen met jullie allen onze publiek-private ambities verder uit te werken in 2020.

Met hartelijke groet,

Thecla Bodewes
Voorzitter ISO NL

- Bijlagen:
- Vergaderschema 2020
  - Verslag ISO NL-vergadering 18 december 2019

(10)(2e)(10)(2e)(10)(2e)
Secretariaat internationaal ondernemen
VNO-NCW – MKB-Nederland

E-mail: (10)(2e)vnncw-mkb.nl
Telefoon: +31 (0)70 (10)(2e)
Website: www.vno-ncw.nl + www.mkb.nl
Twitter: @vnncw - @mkbnl - LinkedIn: VNO-NCW - MKB

Bezuidenhoutseweg 12, 2594 AV Den Haag
Postbus 93002, 2509 AA Den Haag

DISCLAIMER This message (including any attachments) is confidential and may be privileged. If you have received it by mistake, please notify the sender by return e-mail. Any unauthorised use or dissemination of this message in whole or in part is strictly prohibited. Please note that e-mails are susceptible to change. BV Thecla Bodewes Shipyards (including its group companies) shall not be liable for the improper or incomplete transmission of the information contained in this communication, nor for any delay in its receipt or damage to your system. BV Thecla Bodewes Shipyards (or its group companies) does not guarantee that the integrity of this communication has been

To: (10)(2e) (10)(2e); Vijselaar, F.W. (Focco) (10)(2e) @minezk.nl];
 (10)(2e) @arcadis.com]; (10)(2e) @arcadis.com]; (10)(2e) @rabobank.com]; (10)(2e) @rabobank.com];
 (10)(2e) @vsnu.nl]; (10)(2e) @vsnu.nl]; Hans de Boer (10)(2e) @vno-ncw.nl]; (10)(2e) @eindhoven.nl]; (10)(2e) @eindhoven.nl];
 Voorzitter MKB (10)(2e) @mkb.nl]; 'Camps, drs. M.R.P.M. (Maarten)' (10)(2e) @minezk.nl]; Schuiling,
 Hanneke (10)(2e) @minbuza.nl]; (10)(2e) (10)(2e) @vnoncw-mkb.nl]; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @minbuza.nl];
 (10)(2e) @minezk.nl]; (10)(2e) @minezk.nl];
Cc: (10)(2e) (10)(2e) @minezk.nl]; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @nlinbusiness.com];
 (10)(2e) @rvo.nl]; (10)(2e) @rvo.nl]; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @tbshipyards.com]; (10)(2e) @minez.nl]; (10)(2e) @minez.nl];
 (10)(2e) (10)(2e) @arcadis.com]; (10)(2e) @rabobank.com]; (10)(2e) @rabobank.com];
 (10)(2e) @rabobank.com]; (10)(2e) @rabobank.com]; (10)(2e) @vsnu.nl]; (10)(2e) @vsnu.nl];
 (10)(2e) @vsnu.nl]; (10)(2e) @vsnu.nl]; (10)(2e) (10)(2e) @brainportdevelopment.nl];
 (10)(2e) @eindhoven.nl]; (10)(2e) @eindhoven.nl];
 (10)(2e) @brainportdevelopment.nl]; (10)(2e) @brainportdevelopment.nl]; (10)(2e) (10)(2e) @mkb.nl];
 (10)(2e) @minezk.nl]; (10)(2e) @minezk.nl]; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @minbuza.nl]; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)
 (10)(2e) (10)(2e) @internationalworks.nl]; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @vnoncw-mkb.nl];
From: Thecla Bodewes
Sent: Thur 3/12/2020 11:28:08 PM
Subject: ISO NL 24 maart 2020

Geachte leden ISO NL,

In verband met de recente ontwikkelingen wat betreft het Coronavirus (COVID-19) heeft ondergetekende, als voorzitter ISO NL, besloten dat de vergadering ISO NL niet door zal gaan op dinsdag 24 maart a.s.. Het welzijn en de gezondheid van de genodigden en onze leden heeft de hoogste prioriteit.

De vergadering zal hierdoor worden verplaatst naar een latere datum. Nadere informatie volgt op een daartoe geschikt moment.

Wel kijken wij uit naar uw bijdrage die we graag voor maandag 16 maart ontvangen. Een beknopt voorstel (1 A4-tje) hoe in 2020 uitvoering te geven aan je gestarte adviseringstraject waarbij de samenwerking en samenhang tussen de diverse portefeuilles al in concreto wordt meegenomen in relatie tot de in het OGSM gestelde doelen. Alle bijdragen zullen worden gebundeld en voor eind maart worden toegezonden.

Mocht u nog vragen hebben kunt u contact opnemen met de secretarissen van het Internationaal Strategische Overleg NL (10)(2e) (10)(2e) en (10)(2e) (10)(2e)

Hartelijke groet,

Thecla Bodewes

Van: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @vnoncw-mkb.nl>

Datum: woensdag 11 maart 2020 om 17:12

Aan: Thecla Bodewes (10)(2e) @tbshipyards.com>, Minister Kaag (10)(2e) (10)(2e), "Vijselaar, F.W. (Focco)"
 <(10)(2e) @minezk.nl>, "Gehrels, Carolien" <(10)(2e) @arcadis.com>, (10)(2e) (10)(2e)
 <(10)(2e) @rabobank.com>, Pieter Duisenberg <(10)(2e) @vsnu.nl>, Hans de Boer <(10)(2e) @vno-ncw.nl>,
 "(10)(2e) @eindhoven.nl]" <(10)(2e) @eindhoven.nl>, Voorzitter MKB <(10)(2e) @mkb.nl>, "'Camps, drs. M.R.P.M.
 (Maarten)'" <(10)(2e) @minezk.nl>, Hanneke Schuiling <(10)(2e) @minbuza.nl>, (10)(2e) (10)(2e)
 (10)(2e) @vnoncw-mkb.nl>, "(10)(2e) (10)(2e)" <(10)(2e) @minbuza.nl>, "(10)(2e) @minezk.nl]"
 00058
 (10)(2e) @minezk.nl>

CC: (10)(2e) <(10)(2e) @minezk.nl>, (10)(2e) <(10)(2e) @nlinbusiness.com>, (10)(2e) @rvo.nl" <(10)(2e) @rvo.nl>, (10)(2e) <(10)(2e) @tbshipyards.com>, (10)(2e) @minez.nl" <(10)(2e) @minez.nl>, (10)(2e) <(10)(2e) @arcadis.com>, (10)(2e) @rabobank.com" <(10)(2e) @rabobank.com>, (10)(2e) <(10)(2e) @rabobank.com>, (10)(2e) <(10)(2e) @vsnu.nl>, (10)(2e) @vsnu.nl" <(10)(2e) @vsnu.nl>, (10)(2e) <(10)(2e) @brainportdevelopment.nl>, (10)(2e) @eindhoven.nl" <(10)(2e) @eindhoven.nl>, (10)(2e) @brainportdevelopment.nl" <(10)(2e) @brainportdevelopment.nl>, (10)(2e) <(10)(2e) @mkb.nl>, (10)(2e) @minezk.nl" <(10)(2e) @minezk.nl>, (10)(2e) @minbuza.nl" <(10)(2e) @minbuza.nl>, (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e) @internationalworks.nl>

Onderwerp: ISO NL - concept agenda ISO NL op 24 maart 2020

Beste leden van de ISO NL

Hierbij treft u aan de concept agenda voor de bijeenkomst op 24 maart a.s. van 10:00-11:30 in de Malietoren. De definitieve agenda met de voorbereidende stukken van de portefeuillehouders op woensdag 18 maart worden toegezonden. Tevens herinneren wij u eraan om een beknopt voorstel (1 A4-tje) uit te werken hoe in 2020 uitvoering te geven aan je gestarte adviseringstraject waarbij de samenwerking en samenhang tussen de diverse portefeuilles al in concreto wordt meegenomen in relatie tot de in het OGSM gestelde doelen. Uw bijdrage ontvangen we graag uiterlijk maandag 16 maart. Alle bijdragen zullen worden gebundeld en vervolgens ter voorbereiding van het overleg op 24 maart worden toegezonden.

Met vriendelijke groet,
De secretarissen van het Internationaal Strategische Overleg NL

(10)(2e) (10)(2e) en (10)(2e) (10)(2e)

Beste leden van ISO NL,

De start van het nieuwe jaar 2020 biedt ons nieuwe, mooie kansen om onze publiek-private samenwerking nog verder te versterken in ISO NL verband. Terugkijkend op de afgelopen periode zijn er sinds 2018 belangrijke stappen gezet. Zo heeft het PPS bouwwerk, inclusief NLinBusiness (NLiB), Trade and Innovate NL (TINL) en NL Works, goed vorm mogen krijgen en zijn er diverse stappen gezet binnen de adviseringstrajecten op de diverse portefeuilles. Tijdens het ISO NL diner van 18 december hebben wij prioriteiten voor het komende jaar besproken aan de hand van de CBS inzichten. 2020 is het moment om de vruchten van ons voorbereidend werk te plukken door nu verdere invulling en uitvoering te gaan geven aan de gezamenlijke doelen, die wij in de PPS OGSM strategie hebben vast gesteld.

(11)(1) stel ik graag een ISO NL jaarplan voor 2020 op. Dit geeft ons aan het einde van het jaar de gelegenheid terug te kijken waar voortgang is gemaakt met uitvoering in relatie tot de door ons overeengekomen ambities. Wij hebben het CBS bereid gevonden ons in deze exercitie te begeleiden.

Ter voorbereiding op het ISO NL overleg van 24 maart a.s. zou ik je daarom willen vragen om in de tussenliggende periode een beknopt voorstel (1 A4-tje) uit te werken hoe in 2020 uitvoering te geven aan je gestarte adviseringstraject waarbij de samenwerking en samenhang tussen de diverse portefeuilles al in concreto wordt meegenomen in relatie tot de in het OGSM gestelde doelen. Tijdens het ISO NL zal discussie worden gevoerd over de verdere uitvoering en planning van het voorstel.

(11)(1)

Met hartelijke groet,

Bijlagen:

- Vergaderschema 2020
- Verslag ISO NL-vergadering 18 december 2019

(10)(2e)(10)(2e)(10)(2e)

Secretariaat internationaal ondernemen
VNO-NCW – MKB-Nederland

E-mail: [\(10\)\(2e\)@vnoncw-mkb.nl](mailto:(10)(2e)@vnoncw-mkb.nl)

Telefoon: +31 (0)70 [\(10\)\(2e\)](tel:(10)(2e))

Website: www.vno-ncw.nl + www.mkb.nl

Twitter: @vnoncw - @mkbnl - LinkedIn: VNO-NCW - MKB

Bezuidenhoutseweg 12, 2594 AV Den Haag
Postbus 93002, 2509 AA Den Haag

www.nl-nextlevel.nl

NL next level

<http://www.nl-nextlevel.nl/>

DISCLAIMER This message (including any attachments) is confidential and may be privileged. If you have received it by mistake, please notify the sender by return e-mail. Any unauthorised use or dissemination of this message in whole or in part is strictly prohibited. Please note that e-mails are susceptible to change. BV Thecla Bodewes Shipyards (including its group companies) shall not be liable for the improper or incomplete transmission of the information contained in this communication, nor for any delay in its receipt or damage to your system. BV Thecla Bodewes Shipyards (or its group companies) does not guarantee that the integrity of this communication has been maintained nor that this communication is free of viruses, interceptions or interference.

To: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) @minbuza.nl]
From: Thecla Bodewes
Sent: Fri 3/27/2020 3:07:20 PM
Subject: Re: Mediabeeld Economische gevolgen COVID-19 27 maart 2020

Ha dank (10)(2e)!

Hoe gaat het met je? (10)(2e)

(11)(1)

Ik heb Menno gesproken en wil graag met jullie overleggen wat we voor hem kunnen doen.

Nu eerst een heel fijn weekend en blijf gezond!!

With kind regards / Met vriendelijke groeten,

Thecla Bodewes

Van: "(10)(2e), (10)(2e)" <(10)(2e)@minbuza.nl>
Datum: vrijdag 27 maart 2020 om 15:01
Aan: Thecla Bodewes <(10)(2e)@tbshipyards.com>
Onderwerp: FW: Mediabeeld Economische gevolgen COVID-19 27 maart 2020

Hi Thecla,

Bij deze bijlage.

Ik kwam overigens dit bericht tegen. Van harte gefeliciteerd! Dat had ik helemaal niet mee gekregen in feb, maar wat een welverdiende onderscheiding voor je, nogmaals proficiat!

<https://binnenvaartkrant.nl/thecla-bodewes-is-zwolse-havenondernemer-van-het-jaar>

Veel sterkte met alles wat er allemaal op je af komt.

Hartelijke groeten,
(10)(2e)

From: (10)(2e) <(10)(2e)@rvo.nl> **On Behalf Of** Omgevingskennis
Sent: vrijdag 27 maart 2020 12:11
To: Omgevingskennis <(10)(2e)@rvo.nl>
Subject: Mediabeeld Economische gevolgen COVID-19 27 maart 2020

Wat valt op?

- Er klinkt meer kritiek richting de overheid. Men vraagt met name om meer eenduidigheid in de communicatie.
- Veel aandacht voor de economische gevolgen van de coronacrisis. Bijna alle media schrijven over de CPB-scenario's.
- Ondernemers hekelen het feit dat ze provisie moeten betalen voordat zij aanspraak kunnen maken op de BMKB-regeling. Ondernemend Nederland (ONL) roept de overheid op om de provisie af te schaffen.
- De oproep van staatsecretaris Keijzer om vooral te blijven winkelen zorgt voor verwarring en verontwaardiging op sociale media. Men ziet het een nieuw voorbeeld van het niet eenduidig communiceren door de overheid.
- Er wordt reikhalzend uitgekeken naar de opening van het noodloket waar ondernemers 4000 euro steun kunnen krijgen. Met name ondernemers in de horeca staat het water aan de lippen, nu de overheid 'nog geen euro' heeft overgemaakt. De eerste meldingen van faillieten restaurants komen binnen.
- Volgens een onderzoek van VNO-NCW en MKB-Nederland verwachten dat de meeste bedrijven de komende tijd banen moeten schrappen.
- Euler Hermes verwacht een stijging van werkloosheid van 14 procent.
- Veel onduidelijkheid over de handhaving van de regels in winkels en supermarkten. Er bestaat een vraag voor eenduidig beleid.
- België en Duitsland versoepelen regels voor seizoenarbeiders. LTO Nederland vreest dat Nederland daardoor arbeid verliest aan omringende landen.
- Volgens Farmers Defense Force en Stichting Stikstofclaim gebruikt de overheid de coronacrisis om stikstofreductieplannen door te drukken. Zij denken dat de ontkoppeling van stikstof- en fosfaatrechten nu van de baan is.
- Door het wegvallen van controles voor nieuwe biologische agrarische ondernemers, lopen deze vertraging op bij een omschakelingsperiode. Dit kost voor deze ondernemers veel geld.
- Bij RVO zijn er op 26 maart 593 nieuwe vragen binnengekomen die betrekking hebben op de coronacrisis. Het grootste gedeelte (57%) gaat over compensatie voor getroffen sectoren. 16% van de vragen gaan over "Stimuleringsregeling E-Health Thuis (SET) en 10% over corona in het algemeen. Over de BMKB-regeling kwamen er 6 vragen binnen.

Groet, (10)(2e)

(10)(2e)
Media-analist

Team Omgevingskennis

Directie Klant, Advies en Informatie (KAI)
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO)

Prinses Beatrixlaan 2 | 2595 AL | Den Haag
Postbus 93144 | 2509 AC | Den Haag

(10)(2e)
www.rvo.nl

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) stimuleert Duurzaam, Agrarisch, Innovatief en Internationaal ondernemen.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) @minbuza.nl
From: Thecla Bodewes
Sent: Sat 3/28/2020 5:12:21 PM
Subject: Re: Mediabeeld economische gevolgen COVID-19 28 maart 2020

Dank (10)(2e),

Het is beter dit te lezen dan alle kranten!

With kind regards / Met vriendelijke groeten,

Thecla Bodewes

Van: "(10)(2e), (10)(2e)" <(10)(2e)@minbuza.nl>
Datum: zaterdag 28 maart 2020 om 15:45
Aan: Thecla Bodewes (10)(2e)@tbshipyards.com>
Onderwerp: FW: Mediabeeld economische gevolgen COVID-19 28 maart 2020

Sent with BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

From: Omgevingskennis <(10)(2e)@rvo.nl>
Date: Saturday, 28 Mar 2020, 12:51
Subject: Mediabeeld economische gevolgen COVID-19 28 maart 2020

Beste collega's,

Hierbij het mediabeeld over de economische gevolgen van COVID-19 van 28 maart 2020.

Wat valt op?

- De speciale regelingen voor noodkrediet bij banken zijn nog niet actief, wat leidt tot wanhoop bij het mkb.
- INretail noemt het verbijsterend dat ondernemers in de mode, schoenen, sport en wooninrichting niet in aanmerking komen voor de 4000 euro. De eigenaren van onder meer kledingwinkels, sportzaken en woonwarenhuizen zijn boos dat zij niet in aanmerking komen. De Nederlandse Galerie Associatie vraagt het kabinet om galeries op te nemen in de lijst met bedrijven die in aanmerking komen. Koninklijk Nederlands Vervoer en ZZP Nederland willen dat ook taxibedrijven in aanmerking komen. In de sociale media trekken ondernemers uit meer sectoren aan de bel, zoals zorgondernemers, tatoeëerders, trainers, kantines, (leveranciers in) de evenementensector, groothandels in speciale producten, dierenpensions en fotografen.
- Pomphouders hopen op korte termijn aanspraak te kunnen maken op de steunmaatregelen van de overheid en vragen om duidelijkheid.
- Bedrijven, individuen en zelfs ziekenhuizen worden momenteel bestookt met nepmails en malware. Europol stelt dat de coronacrisis ook een serieus risico is voor onze digitale veiligheid.

Goed weekend,

(10)(2e)

Media-analist

.....

Team Omgevingskennis
Directie Klant, Advies en Informatie (KAI)
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl)
Prinses Beatrixlaan 2 | 2595 AL | Den Haag
Postbus 93144 | 2509 AC | Den Haag

.....

(10)(2e)

Op woensdag afwezig

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) stimuleert Duurzaam, Agrarisch, Innovatief en Internationaal ondernemen.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Help save paper! Do you really need to print this email?
D I S C L A I M E R This message (including any attachments) is confidential and may be privileged. If you have received it by mistake, please notify the sender by return e-mail. Any unauthorised use or dissemination of this message in whole or in part is strictly prohibited. Please note that e-mails are susceptible to change. BV Thecla Bodewes Shipyards (including its group companies) shall not be liable for the improper or incomplete transmission of the information contained in this communication, nor for any delay in its receipt or damage to your system. BV Thecla Bodewes Shipyards (or its group companies) does not guarantee that the integrity of this communication has been maintained nor that this communication is free of viruses, interceptions or interference.

To: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) @minbuza.nl; (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) @vnoncw-mkb.nl
From: Thecla Bodewes
Sent: Thur 4/9/2020 12:05:49 PM
Subject: FW: ISO NL advies: int. financiering

Ter info voor onze call.

Van: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) @internationalworks.nl>
Datum: woensdag 8 april 2020 om 13:21
Aan: Thecla Bodewes (10)(2e) @tbshipyards.com>
CC: (10)(2e), (10)(2e) @internationalworks.nl>, (10)(2e), (10)(2e) @nlinbusiness.com>
Onderwerp: ISO NL advies: int. financiering

Beste Thecla,

Ik heb afgelopen dagen overlegd met (10)(2e) over wenselijkheid om vanuit NL Works te assisteren bij opstellen van financieringsadvies door Menno en Barry. Wij alleen onderschrijven het belang van een dergelijk advies en zijn ook bereid op een bepaalde vorm een bijdrage te leveren. Gelet op ons huidige werkpakket en belasting kunnen wij dit traject helaas niet 'dragen' door als rechterhand van Menno op te treden. (11)(1)

(10)(2e) en ik zien wel een mogelijke rol in finale fase door eindredactie op ons te nemen. Heeft bovendien als voordeel dat advies onder 'neutrale' pp-NL Works vlag kan worden gepresenteerd. Voorwaarde is dan wel dat dit initiatief door ISO secretariaat moet worden begeleid, en door ISO Cie moet worden geautoriseerd. Wanneer onze opdrachtgever (ISO Cie) hiermee instemt, zijn wij ook voldoende gedekt (11)(1) Is er al een idee wanneer advies opgeleverd moet worden?

Idealiter zou onder verantwoordelijkheid ISO secretariaat een geschikte coördinator aangesteld moeten worden die gesprekken met gewenste stakeholders kan opstarten. Mogelijk met klein clubje experts (denk aan NVB, Rijkscommissie, BZ). (10)(2e) en ik kunnen daarin wel adviseren.

Hoor graag of je hiermee geholpen bent.

Vr. grt,
(10)(2e)

(10)(2e), (10)(2e), (10)(2e)
Director Strategy & Organisation

(10)(2e)
Malietoren | Bezuidenhoutseweg 12
2594 AV | The Hague | Netherlands
www.nl-works.nl

DISCLAIMER This message (including any attachments) is confidential and may be privileged. If you have received it by mistake, please notify the sender by return e-mail. Any unauthorised use or dissemination of this message in whole or in part is strictly prohibited. Please note that e-mails are susceptible to change. BV Thecla Bodewes Shipyards (including its group companies) shall not be liable for the improper or incomplete transmission of the information contained in this communication, nor for any delay in its receipt or damage to your system. BV Thecla Bodewes Shipyards (or its group companies) does not guarantee that the integrity of this communication has been maintained nor that this communication is free of viruses, interceptions or interference.

To: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) @minbuza.nl
Cc: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) @vnoncw-mkb.nl; (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) @minbuza.nl
From: Thecla Bodewes
Sent: Mon 4/13/2020 9:33:29 PM
Subject: Re: 10-04 ISO NL 2020 Plan
[iso2020.docx](#)

Dank (10)(2e) en natuurlijk (10)(2e)

Een goede aanzet waar we zeker dezer dagen aan kunnen werken om er een goed geheel van te maken. Ik zal daar deze week tijd voor vrij maken.

Bijgaand een extra aanvulling voor positionering (portefeuillehouder Gehrels). Belangrijk is dat we alle logo's van de bedrijven weglaten omdat het breed gedragen portefeuillehouders zijn met brede vertegenwoordiging meer dan de bedrijven of instellingen waar zij voor werken.

Kom bij jullie terug met aanvullingen, vragen etc.

Tot morgen hartelijke groet Thecla Bodewes

Van: "(10)(2e), (10)(2e)" <(10)(2e)@minbuza.nl>

Datum: zaterdag 11 april 2020 om 09:39

Aan: Thecla Bodewes <(10)(2e)@tbshipyards.com>

CC: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) @vnoncw-mkb.nl, "(10)(2e), (10)(2e)" <(10)(2e)@minbuza.nl>

Onderwerp: FW: 10-04 ISO NL 2020 Plan

Beste Thecla,

Hierbij zoals aangegeven een gebundelde versie van alle bijdragen in maart ontvangen, met dank aan (10)(2e) onze stagiaire.

Uiteraard is deze versie niet compleet en alleen voor ons drieën om een blik op te werpen.

Goed weekend

(10)(2e)

Sent with BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

From: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) @minbuza.nl>

Date: Friday, 10 Apr 2020, 16:02

To: (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e)@minbuza.nl>

Subject: RE: 10-04 ISO NL 2020 Plan

Hi (10)(2e),

Nu inclusief de paginanummers ☺

(10)(2e)

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

00062
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you 11324

To: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) @minbuza.nl
From: Thecla Bodewes
Sent: Mon 4/13/2020 10:16:37 PM
Subject: Re: ISO Commissie - agenda 14 april 2020 (Microsoft Teams-vergadering)

Ja ik heb hem gesproken.

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 13 apr. 2020 om 22:52 heeft (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e)@minbuza.nl> het volgende geschreven:

? Beste Thecla,
Voor ik naar Menno reageer: heb jij hem al inhoudelijke duiding gegeven?

Dank en groeten,
(10)(2e)

Sent with BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

From: Menno Snel <(10)(2e)@ (10)(2e)>
Date: Monday, 13 Apr 2020, 20:49
To: (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e)@minbuza.nl>
Cc: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) vnongw-mkb.nl>, (10)(2e) (10)(2e), (10)(2e)@vnongw-mkb.nl>, Trienekens, S.J. MSc (Samme) <(10)(2e)@minezk.nl>
Subject: Re: ISO Commissie - agenda 14 april 2020 (Microsoft Teams-vergadering)

Beste (10)(2e),
Ik ben morgen inderdaad in de gelegenheid in te bellen. Ik hoor wel wat de bedoeling is en hoe dat het beste geregeld kan worden. Ik heb in ieder geval nog geen Microsoft teams geloof ik. Moet ik dat installeren op de iPad, of gaat het gewoon om bellen?
Met vriendelijke groeten,
(10)(2e)

Op 10 apr. 2020 om 15:43 heeft (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e)@minbuza.nl> het volgende geschreven:

?
Geachte heer Snel,

In navolging van de uitnodiging van Thecla Bodewes, voorzitter ISO NL, aan u deel te nemen aan de ISO NL Commissie vergadering op 14 april a.s. voor het agendapunt 1. Adviseringstraject financiering mkb en consortia stuur ik u bijgaande agenda toe.

We vernemen graag of u in de gelegenheid bent in te bellen waarna we u de inbelgegevens zullen doen toekomen.

Met vriendelijke groeten,

Secretariaat ISO Commissie:

(10)(2e) (10)(2e) (BZ), (10)(2e) (EZK), (10)(2e) (10)(2e) (VNO-NCW en MKB-Nederland)

Via (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)

Secretariaat Economie, Ondernemerschap en Internationaal
VNO-NCW – MKB-Nederland

E-mail: (10)(2e)

Telefoon: (10)(2e)

Website: www.vno-ncw.nl + www.mkb.nl

Twitter: @vnoncw - @mkbnl - LinkedIn: VNO-NCW - MKB

Bezuidenhoutseweg 12, 2594 AV Den Haag

Postbus 93002, 2509 AA Den Haag

From: Secretariaat IO <(10)(2e)@vnoncw-mkb.nl>

Sent: donderdag 9 april 2020 11:29

To: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@vnoncw-mkb.nl>; 'Camps, drs. M.R.P.M. (Maarten)' <(10)(2e)@minezk.nl>;

Schuijling, Hanneke <(10)(2e)@minbuza.nl>; 'Thecla Bodewes' <(10)(2e)@tbshipyards.com>;

(10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)@vnoncw-mkb.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minezk.nl>; (10)(2e) (10)(2e)

<(10)(2e)@minbuza.nl>

Cc: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@internationalworks.nl>; (10)(2e)

<(10)(2e)@internationalworks.nl>; (10)(2e)@nlinbusiness.com' <(10)(2e)@nlinbusiness.com>;

(10)(2e) (10)(2e)@nlinbusiness.com>; (10)(2e) <(10)(2e)@nlinbusiness.com>;

(10)(2e)@rvo.nl' <(10)(2e)@rvo.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rvo.nl>;

(10)(2e) <(10)(2e)@vnoncw-mkb.nl>; (10)(2e)@minezk.nl'

<(10)(2e)@minezk.nl>; (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@minbuza.nl>; (10)(2e) (10)(2e)

<(10)(2e) (10)(2e)>

Subject: ISO Commissie - agenda 14 april 2020 (Microsoft Teams-vergadering)

Beste leden van de ISO Commissie,

Hierbij sturen wij u de agenda (ISOC 20-12) voor het overleg op 14 april 2020 aanvang 11.00 uur, te houden via Microsoft Teams.

Met vriendelijke groet,

Secretariaat ISO Commissie:

(10)(2e) (10)(2e) (BZ), (10)(2e) (EZK), (10)(2e) (10)(2e) (VNO-NCW en MKB-Nederland)

Via (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)

Secretariaat Economie, Ondernemerschap en Internationaal
VNO-NCW – MKB-Nederland

E-mail: (10)(2e)@vnoncw-mkb.nl

Telefoon: +31 (0)70 (10)(2e)

Website: www.vno-ncw.nl + www.mkb.nl

Twitter: @vnoncw - @mkbnl - LinkedIn: VNO-NCW - MKB

Bezuidenhoutseweg 12, 2594 AV Den Haag

Postbus 93002, 2509 AA Den Haag

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

To: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) @minbuza.nl
Cc: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) @vnoncw-mkb.nl
From: Thecla Bodewes
Sent: Wed 4/22/2020 9:32:22 PM
Subject: Re: ISO NL Commissie 14/4 - BZ aanbod ondersteuning

Fijn (10)(2e) dat je dit zo voortvarend oppakt!

(11)(1)

Blijf heel graag op de hoogte!! Hartelijks Thecla

Van: "(10)(2e), (10)(2e)" <(10)(2e)@minbuza.nl>
Datum: woensdag 22 april 2020 om 21:23
Aan: Thecla Bodewes <(10)(2e)@tbshipyards.com>
CC: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) @vnoncw-mkb.nl
Onderwerp: FW: ISO NL Commissie 14/4 - BZ aanbod ondersteuning

Sent with BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

From: Menno Snel <(10)(2e)@ (10)(2e) >
Date: Wednesday, 22 Apr 2020, 19:19
To: (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e)@minbuza.nl>
Cc: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) @vnoncw-mkb.nl, (10)(2e) <(10)(2e)@minezk.nl>
Subject: Re: ISO NL Commissie 14/4 - BZ aanbod ondersteuning

Dat is fijn om te horen! Wat mij betreft is hij meer dan welkom morgen. Wel zo handig denk ik.
Groet,
Menno

On Apr 22, 2020, at 12:54, (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e)@minbuza.nl> wrote:

Beste Menno,

Nav de ISO NL Commissie vergadering van 14/4 en het belang dit traject te ondersteunen te komen tot het ISO NL financieringsadvies, biedt BZ graag tijdelijke capaciteit aan.

Wij stellen graag (10)(2e) voor je ter beschikking voor het schrijftteam. (10)(2e) is een ervaren senior beleidsadviseur bij de directie internationaal ondernemen van BZ en heeft bancaire en private sector ervaring.

Als je dit aanbod verwelkomt, is (10)(2e) graag morgen beschikbaar om al deel te nemen aan het overleg van 11 uur.

Kunnen aansluitend ook nog even vast leggen hoe je hem graag binnen dit proces wilt in zetten.

Ik hoor graag.
Met vriendelijke groeten,

(10)(2e) (10)(2e)

From: Menno Snel <(10)(2e)@ (10)(2e)>

Date: Monday, 13 Apr 2020, 20:49

To: (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e)@minbuza.nl>

Cc: (b)(7)(D),(b)(7)(F),(b)(7)(G) vnoncw-mkb.nl>, (b)(7)(E) (b)(7)(D),(b)(7)(F),(b)(7)(G) vnoncw-mkb.nl>, (b)(7)(E) (b)(7)(D),(b)(7)(F),(b)(7)(G) @minezk.nl>

Subject: Re: ISO Commissie - agenda 14 april 2020 (Microsoft Teams-vergadering)

Beste (10)(2e),

Ik ben morgen inderdaad in de gelegenheid in te bellen. Ik hoor wel wat de bedoeling is en hoe dat het beste geregeld kan worden. Ik heb in ieder geval nog geen Microsoft teams geloof ik. Moet ik dat installeren op de iPad, of gaat het gewoon om bellen?

Met vriendelijke groeten,

Menno

Op 10 apr. 2020 om 15:43 heeft (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e)@minbuza.nl> het volgende geschreven:

Geachte heer Snel,

In navolging van de uitnodiging van Thecla Bodewes, voorzitter ISO NL, aan u deel te nemen aan de ISO NL Commissie vergadering op 14 april a.s. voor het agendapunt 1. Adviseringstraject financiering mkb en consortia stuur ik u bijgaande agenda toe.

We vernemen graag of u in de gelegenheid bent in te bellen waarna we u de inbelgegevens zullen doen toekomen.

Met vriendelijke groeten,

Secretariaat ISO Commissie:

(10)(2e)(10)(2e)(BZ), (10)(2e)(EZK), (10)(2e)(10)(2e)VNO-NCW en MKB-Nederland)

Via 10)(2e0)(2e0)(2e)

Secretariaat Economie, Ondernemerschap en Internationaal
VNO-NCW – MKB-Nederland

E-mail: 1012@vnoncw-mkb.nl

Telefoon: (10) (10)(2e)

Website: www.vno-ncw.nl + www.mkb.nl

Twitter: @vnoncw - @mkbnl - LinkedIn: VNO-NCW - MKB

Bezuidenhoutseweg 12, 2594 AV Den Haag

Postbus 93002, 2509 AA Den Haag

From: Secretariaat IO <(10)(2e)@vnoncw-mkb.nl>

Sent: donderdag 9 april 2020 11:29

To: (b)(7)(E) (b)(7)(E) <(b)(7)(E)@vnoncw-mkb.nl>; 'Camps, drs. M.R.P.M. (Maarten)' <(b)(7)(E)@minezk.nl>;
Schuiling, Hanneke <(b)(7)(E)@minbuza.nl>; 'Thecla Bodewes' <(b)(7)(E)@tbtshipyards.com>;
(b)(7)(E) (b)(7)(E) (b)(7)(E)@vnoncw-mkb.nl>; (b)(7)(E) <(b)(7)(E)@minezk.nl>; (b)(7)(E), (b)(7)(E)
<(b)(7)(E)@minbuza.nl>

Cc: (b)(7)(E)(b)(7)(F)@internationalworks.nl>; (b)(7)(E)
<(b)(7)(E)@internationalworks.nl>; (b)(7)(E)@nlinbusiness.com' (b)(7)(E)@nlinbusiness.com>;
(b)(7)(E) (b)(7)(E)@nlinbusiness.com>; (b)(7)(E) <(b)(7)(E)@nlinbusiness.com>;
(b)(7)(E)@rvo.nl' <(b)(7)(E)@rvo.nl>; (b)(7)(E) <(b)(7)(E)@rvo.nl>;
(b)(7)(E) (b)(7)(E)@vnoncw-mkb.nl>; (b)(7)(E)@minezk.nl
00064 <(b)(7)(E)@minezk.nl>; (b)(7)(E) (b)(7)(E) <(b)(7)(E)@minbuza.nl>; (b)(7)(E) (b)(7)(E)
<(b)(7)(E)@minbuza.nl>

Beste leden van de ISO Commissie,

Hierbij sturen wij u de agenda (ISOC 20-12) voor het overleg op 14 april 2020 aanvang 11.00 uur, te houden via Microsoft Teams.

Met vriendelijke groet,

Secretariaat ISO Commissie:

(10)(2e) (10)(2e) (BZ), (10)(2e) (EZK), (10)(2e) (10)(2e) (VNO-NCW en MKB-Nederland)

Via (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)

Secretariaat Economie, Ondernemerschap en Internationaal
VNO-NCW – MKB-Nederland

E-mail: (10)(2e)@vnoncw-mkb.nl

Telefoon: +31 (0)70 (10)(2e)

Website: www.vno-ncw.nl + www.mkb.nl

Twitter: @vnoncw - @mkbnl - LinkedIn: VNO-NCW - MKB

Bezuidenhoutseweg 12, 2594 AV Den Haag
Postbus 93002, 2509 AA Den Haag

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

<ISOC 20-12 Agenda ISO Commissie 14 april 2020.docx>

<ISOC 20-12 Agenda ISO Commissie 14 april 2020.pdf>

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) @minbuza.nl; (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) @vnoncw-mkb.nl
From: Thecla Bodewes
Sent: Sun 5/3/2020 8:54:54 PM
Subject: Re: VNO-NCW actie agenda en ISO NL

Zover ik weet is de actie agenda al gedeeld met de portefeuillehouders. Dames zullen we morgen even bellen?

Voor nu slaap lekker groet Thecla

Van: "(10)(2e), (10)(2e)" <(10)(2e)@minbuza.nl>

Datum: zondag 3 mei 2020 om 13:38

Aan: Thecla Bodewes <(10)(2e)@tshipyards.com>, (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) @vnoncw-mkb.nl>

Onderwerp: VNO-NCW actie agenda en ISO NL

Beste dames,

Ik hoop dat het jullie goed gaat. Zag Thecla nog voor bij komen op het NOS journaal van gisteren, wat een tijden.

Bedacht me dat we hadden besproken de definitieve versie van de Actie Agenda in ieder geval te gaan delen met de ISO NL portefeuillehouders. Mij lijkt het in ieder geval passend naar hen toe, de laatste ISO NL is op het laatste moment afgelast. Daarbij ook van belang om bij hen op de lijn te komen met een tussentijdse update en mogelijke vervolg relatie (er liggen voorstellen voor 2020 van de portefeuillehouders die zij hebben aangeleverd).

@ (10)(2e) heb jij vanuit VNO-NCW daar ook ideeën bij?

Met dank en hartelijke groeten,

(10)(2e)

(10)(2e), (10)(2e)

**Cluster Coordinator Publiek-Private Samenwerking
Handelsrelatie Duitsland, Oostenrijk en Zwitserland**

Directie Internationaal Ondernemen / International Enterprise Department
Directorate-General Foreign Economic Relations (DGBEB)

Ministry of Foreign Affairs

Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag
PO box 20061 | 2500 EB | Den Haag

T: (10)(2e)
M: (10)(2e) @minbuza.nl
www.government.nl

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you in error, please do not print, copy, retransmit, disseminate or otherwise use this information. Please notify the sender immediately by e-mail if you have received this message in error. The State assumes no liability for damage, of whatever nature, which is connected with the risks associated with the electronic transmission of messages.

To: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)@minfin.nl
Cc: (10)(2e) (10)(2e)@vnoncw-mkb.nl; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)@minbuza.nl
From: Thecla Bodewes
Sent: Mon 5/4/2020 11:04:20 AM
Subject: Re: Ondersteuning Snel witte vlekken

Beste (10)(2e)

Dank voor je bericht. Het zal heel erg fijn zijn als ook jij tijd voor deze ondersteuning kunt maken om zo een breed gedragen stuk te krijgen en ook zo snel mogelijk resultaat zodat het stuk meegenomen kan worden voor de opbouw nadat (het liefst voordat) het stof van de corona-crisis is neergedaald.

Hoor graag (10)(2e) haar besluit en zij kan mij te allen tijde bellen.

Tot woensdag in de Rijkscommissie.

Hartelijke groet Thecla

Van: (10)(2e) BFB/EKI" <(10)(2e)@minfin.nl>

Datum: vrijdag 1 mei 2020 om 11:56

Aan: Thecla Bodewes <(10)(2e)@tbshipyards.com>

Onderwerp: Ondersteuning Snel witte vlekken

Beste Thecla,

Hoop dat het goed met je gaat.

Mijn excuses dat ik nog niet heb gereageerd op jouw vraag of ik Menno Snel wil ondersteunen met het schrijven van het witte vlekken rapport. (10)(2e) is met vakantie en zij heeft hier nog geen besluit over genomen. Ik denk dat ik je eind volgende week uitsluitsel kan geven over je verzoek. Mijn excuses hiervoor.

Ik hoorde overigens wel dat BuZa in de tussentijd ook iemand naar voren heeft geschoven om Menno te ondersteunen. Doet dit af aan jouw verzoek of zouden we dan allebei Menno ondersteunen?

Spreek je volgende week in ieder geval in de Rijkscommissie.

Hartelijke groet,

mr. drs. (10)(2e)
Beleidsmedewerker

.....
Ministerie van Financiën
Directie Buitenlandse Financiële Betrekkingen
Exportkredietverzekering en Investeringsgaranties
Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag
Postbus 20201 | 2500 EE | Den Haag
.....

(10)(2e)
(10)(2e)@minfin.nl
<http://www.minfin.nl>
.....

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)@vnoncw-mkb.nl
Cc: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e)@minbuza.nl
From: Thecla Bodewes
Sent: Wed 5/13/2020 7:30:50 AM
Subject: Re: Persbericht nav internationaal ondernemers onderzoek NLinBusiness

Dank (10)(2e),

Kreeg het stuk ook via (10)(2e). Kunnen jullie ervoor zorgen dat de andere ISO leden deze berichtgeving ook ontvangen? Inclusief Menno.

With kind regards / Met vriendelijke groeten,

Thecla Bodewes

Haatlandhaven 1

P.O. Box 300 t + 31 38 (10)(2e)
NL 8260 AH KAMPEN m + 31 6 (10)(2e)
e (10)(2e)@tbshipyards.com
i www.tbshipyards.com

Van: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)@vnoncw-mkb.nl
Datum: woensdag 13 mei 2020 om 08:09
Aan: "(10)(2e), (10)(2e)" <(10)(2e)@minbuza.nl>, Thecla Bodewes (10)(2e)@tbshipyards.com>
Onderwerp: FW: Persbericht nav internationaal ondernemers onderzoek NLinBusiness

Zie onderstaand en bijgaand ter informatie
Groet!

Van: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)@nlinbusiness.com
Verzonden: woensdag 13 mei 2020 06:30
Aan: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@vnoncw-mkb.nl>; 'Camps, drs. M.R.P.M. (Maarten)' <(10)(2e)@minezk.nl>; Hanneke Schuiling <(10)(2e)@minbuza.nl> <(10)(2e)@minbuza.nl>; Thecla Bodewes (10)(2e)@tbshipyards.com>; (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@vnoncw-mkb.nl>; (10)(2e) (10)(2e)@minezk.nl>; (10)(2e)@minbuza.nl' <(10)(2e)@minbuza.nl>
CC: Karin Bax <(10)(2e)@internationalworks.nl>; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)@internationalworks.nl) <(10)(2e)@internationalworks.nl>; (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@rvo.nl>; (10)(2e)@rvo.nl
Onderwerp: Persbericht nav internationaal ondernemers onderzoek NLinBusiness

Beste leden van de ISO-C,

Bijgevoegd het persbericht en uitkomsten van de enquête onder +- 750 NI ondernemers verspreid over 20 landen. Het betreft 60% "eigen" ondernemers en 40% maken deel uit van een NL groep. 80% heeft minder dan 250 werknemers. Het is dus mn een onderzoek onder internationaal actieve MKB ondernemers, zowel in NL als in een groot aantal landen. Ionisme en meer of mindere mate van populisme bij het toekennen van lokale steunmaatregelen wordt als 11363 grootste thema ervaren.

Met vriendelijke groet/ Kind Regards,

(10)(2e) (10)(2e)

Managing Director

Afspraken via (10)(2e) - +31 6 (10)(2e)
(10)(2e)@nlinbusiness.com

Initiated by Confederation of Dutch Business

To: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) @minbuza.nl; (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) @vnoncw-mkb.nl
From: Thecla Bodewes
Sent: Tue 6/9/2020 9:03:20 AM
Subject: FW: Notitie NL Branding
[Notitie NL Branding - kort.pdf](#)

Ter info.

With kind regards / Met vriendelijke groeten,

Thecla Bodewes

Haatlandhaven 1

P.O. Box 300 t + 31 38 (10)(2e)
NL 8260 AH KAMPEN m + 31 6 (10)(2e)
e (10)(2e) @tbshipyards.com
i www.tbshipyards.com

Van: "Gehrels, Carolien" <(10)(2e)@arcadis.com>

Datum: dinsdag 9 juni 2020 om 10:02

Aan: Thecla Bodewes <(10)(2e)@tbshipyards.com>

Onderwerp: FW: Notitie NL Branding

Ha T zie hier een actuele notitie
Ben je weer even op de hoogte
[Keep you informed!](#)

(11)(1)

Carolien Gehrels | European cities director | (10)(2e)@arcadis.com
Arcadis N.V. | Gustav Mahlerplein 97-103 | 1082 MS Amsterdam | Netherlands

(10)(2e) (10)(2e)

www.arcadis.com

From: (10)(2e) <(10)(2e)@vnoncw-mkb.nl>
Sent: dinsdag 9 juni 2020 09:22
To: Gehrels, Carolien <(10)(2e)@arcadis.com>
Subject: FW: Notitie NL Branding

Goedemorgen Carolien,

Hieronder een mail die ik vanochtend stuurde naar de RVO.
Bijgevoegd een notitie waarin wij onze steun geven aan de 'NL Sticker' en de campagnematige inzet vd nieuwe NL Branding tijdens de aankomende herstartperiode.

00068.
Met vriendelijke groeten,

(10)(2e)

(10)(2e)

VNO-NCW – MKB-Nederland

E-mail: (10)(2e)@vnoncw-mkb.nl

Telefoon: +31 (0)70 (10)(2e)

Mobiel: +31 (10)(2e)

Website: www.vno-ncw.nl + www.mkb.nl

Twitter: @vnoncw - @mkbnl - LinkedIn: VNO-NCW - MKB

Bezuidenhoutseweg 12, 2594 AV Den Haag

Postbus 93002, 2509 AA Den Haag

www.nl-nextlevel.nl

NL next level

<http://www.nl-nextlevel.nl/>

Van: (10)(2e)

Verzonden: dinsdag 9 juni 2020 09:20

Aan: (10)(2e)@rvo.nl' <(10)(2e)@rvo.nl>

CC: (10)(2e) <(10)(2e)@rvo.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rvo.nl>

Onderwerp: Notitie NL Branding

Goedemorgen (10)(2e)

Excuses voor de vertraging (ik had je deze notitie al eind vorige week beloofd) – maar hierbij!

Een notitie die wij hebben opgesteld om onze steun aan de 'NL Sticker' en het campagnematig gebruik van de nieuwe NL Branding te uiten.

Het goedkeuringsproces voor de Sticker is natuurlijk al gaande. Het inzetten van de NL Branding (met een campagne gekoppeld aan de herstart) moet wat ons betreft ook op korte termijn worden overwogen en opgetuigd – hoe sneller dit breed ingezet en gebruikt kan worden, hoe beter. Zeker aangezien er momenteel al hard wordt gewerkt aan een nieuwe programmering (handelsbevordering) en het uitbouwen van allerlei digitale mogelijkheden/alternatieven.

Met vriendelijke groeten,

(10)(2e)

(10)(2e)

VNO-NCW – MKB-Nederland

E-mail: (10)(2e)@vnoncw-mkb.nl

Telefoon: +31 (0)70 (10)(2e)

Mobiel: +31 (10)(2e)

Website: www.vno-ncw.nl + www.mkb.nl

Twitter: @vnoncw - @mkbnl - LinkedIn: VNO-NCW - MKB

Bezuidenhoutseweg 12, 2594 AV Den Haag

Postbus 93002, 2509 AA Den Haag

www.nl-nextlevel.nl

NL next level

<http://www.nl-nextlevel.nl/>

Notitie VNO-NCW / MKB-Nederland NL Branding

I Inleiding

In het rapport Team NL (Buijink), dat inmiddels drie jaar geleden verscheen, werd gevraagd om publiek-privaat tot een internationale positioneringsstrategie te komen, waarmee Nederland zich wereldwijd eenduidig en krachtig kan profileren. Als onderdeel daarvan is vorig jaar deze nieuwe NL Branding ontwikkeld: NL / The Netherlands komt in plaats van tulpje Holland. Het ontwerp werd unaniem aangenomen in de Stuurgroep Branding en de Ministerraad van 5 juni jl. De officiële lancering van de nieuwe NL Branding was op 11 november 2019.

Met een gezamenlijke publiek-private strategie wil Nederland zich profileren bij buitenlandse doelgroepen als inventieve samenwerkingspartner voor het oplossen van de grote uitdagingen van deze tijd: cocreating pioneering solutions to global challenges. Nederland kan dit waarmaken door de manier waarop zij werkt: open, vindingrijk en inclusief.

II Implementatie/gebruik

De impact moet komen uit het met elkaar eenduidiger communiceren en zichtbaarder maken van bestaande activiteiten. Hier wordt inspanning gevraagd van alle actoren die een rol spelen in het positioneren van Nederland in het buitenland. Van verschillende departementen, uitvoeringsinstanties en publiek/private organisaties.

Fun Period

De periode van 1 januari tot 1 mei was als fun period aangemerkt. In deze periode zou de nieuwe positionering en visuele identiteit voor het eerst toegepast worden; er zou mee geëxperimenteerd worden, er zouden nieuwe guidelines worden doorontwikkeld en nieuwe standaarden worden omarmd. Alles onder het mom: al doende, leert men. Alles zal niet meteen perfect gaan, en met voortschrijdend inzicht zouden ook mogelijk besluiten herzien worden. Het doel was om per 1 mei 2020 zoveel mogelijk besluiten vast te leggen als nieuwe standaard. De (nieuwe) besluiten worden steeds in de Toolkit op het NL Platform (nlbranding.nl) vastgelegd. Hieronder wat in de fun period al is gebeurd;

- Publieke werksessie

Op 15 januari j.l. is een werksessie georganiseerd met Nederland en de wereld. Er is gesproken over hoe er gezamenlijk invulling kan worden gegeven aan de Nederland branding (het aantrekken van bedrijven, bezoekers en talent stond hierbij centraal).

- Private werksessie

Ook voor bedrijven en andere private partijen was een werksessie gepland, deze stond in maart in de agenda, maar is door de maatregelen nav het Coronavirus uitgesteld. Ook hier was de sessie bedoeld om in gezamenlijkheid te bekijken hoe de NL Branding zo goed mogelijk kan worden ingezet bij de handelsbevordering.

Ontwikkelingen

In de afgelopen periode is door de maatregelen na de Coronacrisis nog niet alles bereikt wat was voorgenomen. Er is nog geen werksessie geweest met private partijen en bijeenkomsten rondom de nieuwe NL Branding zijn uitgesteld. Wel is er de afgelopen weken/maanden intensief contact geweest tussen VNO-NCW / MKB-Nederland (ism NLinBusiness), BZ en de RVO.

Naar aanleiding van deze gesprekken, maar ook naar aanleiding van onafhankelijke gesprekken met bijvoorbeeld de Topsectoren is al gebleken dat er een wens bestaat voor een versimpeld, en laagdrempeliger gebruik van het NL logo.

Waar initieel de NL Branding alleen kan worden gebruikt door (of in samenwerking met) de Rijksoverheid, alsook in combinatie met een maatschappelijke doelstelling (zie bijlage 1), wordt er nu gekeken naar een zogenoemde NL-sticker die door o.a. private partijen/bedrijven makkelijker gebruikt kan worden als een soort keurmerk, identificatie met Nederland.

Het goedkeuringsproces door BZ voor het gebruik van deze NL-sticker is gaande (hierbij is een belangrijk punt hoe er wordt geborgd dat niet Jan en alleman er met deze sticker vandoor gaat). Verdere informatie zal in de loop van tijd volgen.

1 - Inzet VNO-NCW / MKB-Nederland ' NL Sticker

VNO-NCW / MKB Nederland is zeer positief over de ontwikkeling van deze sticker. Dit geeft het bedrijfsleven dat internationaal opereert makkelijker toegang tot het gebruik van de (nieuwe) Nederlandse identiteit. De algemene boodschap om als innovatieve partners oplossingen te bieden voor grote (internationale) uitdagingen draagt bij aan een sterkere positionering in het buitenland. Nederland staat bekend als een open, vindingrijke en inclusieve samenwerkingspartner, door een duidelijke (nationale) link zal zich dat uiteindelijk vertalen in een groter verdienvermogen. Een kwaliteitskeurmerk onderstreept het feit dat er met een betrouwbaar, transparant en economisch sterk land wordt samengewerkt wat bijdraagt aan de willingness en het vertrouwen om zaken te doen met een Nederlands bedrijf.

Naast het gebruik van de initiële nieuwe NL Branding (waarbij het logo in samenwerking met de Rijksoverheid wordt gebruikt, altijd gekoppeld aan een maatschappelijk thema) biedt de sticker een laagdrempeliger, flexibeler en betaalbaarder alternatief. Belangrijker nog, dit zal leiden tot meer veelvuldig gebruik van de NL Branding wat leidt tot snellere herkenbaarheid. De kracht van de herhaling, herkenbaarheid en brede exposure zal een positief effect hebben op Nederlandse bedrijven die zakendoen in het buitenland.

VNO-NCW / MKB-Nederland begrijpt dat het nodig is een vinger aan de pols te houden bij het gebruik van de NL sticker. Het voorkomen dat het ter grabe wordt gegooid is belangrijk. Er zijn wat ons betreft voldoende mogelijkheden om hier zorg voor te dragen. Bijvoorbeeld door het verplichten van registratie bij aanvraag voor gebruik van de Sticker. We werken graag publiek-privaat verder aan een plan hiervoor.

III Campagnematige inzet NL Branding

Het doel van de nieuwe NL Branding, te weten; het profileren van Nederland bij buitenlandse doelgroepen als inventieve samenwerkingspartner voor het oplossen van de grote uitdagingen van deze tijd: cocreating pioneering solutions to global challenges ' biedt volop kansen. Naast het Bijenkorf-concept (waarin verschillende winkels/bedrijven onafhankelijk opereren met een overkoepelend (keur)merk/kwaliteitsgarantie) kan de NL Branding ook campagne-matig worden ingezet.

Campagne-periode(s)

Een voorbeeld is de Google-zoekpagina; die per periode (bijv. Kerst) of per dag (bijv. Valentijn) een andere visual krijgt terwijl het Google-logo hetzelfde/herkenbaar blijft. Ook de NL Branding kan een extra boodschap uitdragen of een extra lading krijgen wanneer het gekoppeld wordt aan een bijzondere periode of evenement. Het is essentieel dat er vooraf goede voorwaarden worden gesteld aan welke periodes en/of evenementen zich hiervoor goed lenen. VNO-NCW / MKB-Nederland denkt aan bijv.:

- * Een mondiaal bewustzijn/bereik
- * Koppeling aan een maatschappelijk thema
- * Een minimum periode van bijv 6-12 maanden
- * Breed inzetbaar voor maximale exposure en bereik
- * Het moet publiek-privaat worden gesteund en uitgedragen

Een tweetal voorbeelden zouden zijn:

- De Floriade (vb SDG: groene, duurzame steden en samenlevingen)
- **De herstartfase na de Corona lockdown** (vb SDG: eerlijk werk en economische groei ' leveled playing field)

Maar evenementen als de Olympische Spelen, een wereldtentoonstelling of een tijdelijke rol (als bijv. culturele hoofdstad/land in een bepaald jaar), SAIL zouden wat mij betreft ook evenementen zijn die voor een campagne in aanmerking komen.

Het idee is dat het vooral zal gaan om een tagline/subtekst onder het logo.

IV Campagne na Covid-19 lockdown

Op 24 april j.l. is er door VNO-NCW / MKB-Nederland een internationale actieagenda Covid-19 gepresenteerd. Met deze actieagenda wordt er publiek-privaat gewerkt aan het herstarten van de economie na de Coronacrisis en wordt er specifiek gekeken naar de impact (met herstelmogelijkheden) op het internationaal opererend bedrijfsleven.

Op het gebied van handelsbevordering wordt onder andere gekeken naar de programmering voor aankomend najaar en begin 2021 (mbt inkomende en uitgaande missies/bezoeken en beurzen) én naar de versnelling van digitalisering (matchmaking, in kaart brengen van marktkansen, business intelligence, etc). In deze beide actiepunten ligt wat ons betreft een uitgelezen kans om de NL Branding campagnematig in te zetten. Een boodschap als *We're back in Business* / *we zijn weer open voor handel* in combinatie met een maatschappelijke boodschap als *Working on (fair/honest) economic*

growth together' / 'Recovery on a leveled playing field' draagt een positieve boodschap uit. Van willingness, energie, strijdlust, etc.

Nu de 'fun periode' eigenlijk verlengd moet worden om tot het doel te komen; namelijk dat partijen het gaan beginnen te gebruiken, dat de implementatie duidelijk wordt, dat er door publiek en privaat kan worden meegedacht aan de juiste inzet van de NL Branding ' werkt het draaien van een eerste campagne versterkend. Het is sector-overstijgend, het is een unaniem doel, het geeft een extra motivatie om de NL Branding te gebruiken, omdat naast een identificatie met Nederland ook een identificatie met een 'we willen weer door'-boodschap kan worden gecombineerd.

2 - Inzet VNO-NCW / MKB-Nederland ' Campagne na lockdown

De nieuwe NL Branding wordt regelmatig met de actuele inzet op het herstarten van de economie na de Coronacrisis in verband gebracht. Nederland moet weer de markt op, moet weer open, moet weer de grens over, moet over de grens ook op de kaart blijven en de inkomsten uit het buitenland moeten gewaarborgd blijven. Er wordt breed onderkend dat de nieuwe NL Branding hier een rol in kan en moet spelen. Een sterke, herkenbare positionering van Nederland in het buitenland is nu nog belangrijker.

Hunkert iedereen niet naar een vliegende (her)start? Laten we dat dan uitdragen!

Het inzetten van een eerste campagne met het nieuwe NL logo dient van ons betreft twee doelen;

1. De nieuwe NL Branding wordt snel, actief en breed gebruikt en ingezet. Er ontstaat een 'sense of urgency' omdat dit hét moment is om aan te haken. Hiervoor moeten op korte termijn informatie- en werksessies voor georganiseerd worden (zowel publiek als privaat).
2. De boodschap dat Nederland weer doorgaat (of doorstart) met een sterke inzet op handel/export is goed voor onze economie ' ons exportquotum. Het bedrijfsleven kan de NL Branding campagne inzetten om naast het keurmerk/kwaliteitsgarantie dat het logo biedt, ook een duidelijk, nationaal gedragen en gesteunde boodschap over te brengen.

Zowel het inzetten van de NL-sticker als een Branding-campagne voor de herstart van de economie post-Corona (naast uiteraard de mogelijkheden van het gebruik van de initiële NL Branding) zijn waardevolle instrumenten voor de BV Nederland. Snel en makkelijk bruikbaar, breed gesteund en waardevol in te zetten ten behoeve van hun internationale handel.

Bijlage 1 ± Voorwaardes voor gebruik NL Branding

When to use NL Branding

This visual identity will be used from 1 January 2020 onwards by the central government of the Netherlands (executive power) and all its agencies, such as the embassy network, for example. Primarily central government must use its own visual identity.

The NL-style in this guide forms an exception to that style, when the promotion of the Netherlands as a country or the promotion of a Dutch public-private partnership are concerned and under the condition that:

- *The target group consists of foreigners (on or outside the territory of the Netherlands)*
- *Activities are in line with the International Positioning Strategy of the Netherlands or amendments to it.*
- *Activities do not concern sensitive, political issues and they do not form any risk to the ministerial responsibilities.*
- *Activities do not have a purely commercial motive.*

Parties other than central government need prior consent for using the NLstyle. In case of a concrete project with central government, this consent is selfunderstood. In case of other use, a license must be obtained.

To: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) @minbuza.nl; (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) @vnoncw-mkb.nl
From: Thecla Bodewes
Sent: Tue 6/23/2020 9:32:08 PM
Subject: Fwd: Brief beëindiging voorzitterschap ISO NL
[image001.png](#)
[ATT00001.htm](#)
[20200622 Beëindiging voorzitterschap ISO NL.pdf](#)
[ATT00002.htm](#)

Ter info dames

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

Van: Thecla Bodewes (10)(2e) @tbshipyards.com>
Datum: 23 juni 2020 om 22:03:25 CEST
Aan: Minister Kaag (10)(2e) @minbuza.nl>, Hans de Boer (10)(2e) @vno-ncw.nl>
Kopie: Maarten Camps (10)(2e) @minez.nl>, Hanneke Schuiling (10)(2e) @minbuza.nl>, (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @vnoncw-mkb.nl>
Onderwerp: Brief beëindiging voorzitterschap ISO NL

?
Geachte mevrouw Kaag en heer de Boer, beste Sigrid en Hans,

Alweer 5 jaar geleden ben ik door Hans en Liliane Ploumen gevraagd om het voorzitterschap van de DTIB over te nemen. Sindsdien is er veel gebeurd en hebben we stappen kunnen maken door de DTIB om te vormen naar een mooi PP eco-systeem waarin ISO, Iso Cie, Werkplaats, NL.IN.Business en Trade & Innovate.

(11)(1)

Nu is het tijd om dit voorzitterschap over te dragen om reden zoals beschreven in mijn officiële brief in de bijlage.

Dank voor de steun en support de afgelopen jaren en ik kijk uit naar de vergadering van volgende week.

With kind regards / Met vriendelijke groeten,

Thecla Bodewes

Haatlandhaven 1

P.O. Box 300 t +31 38 (10)(2e)
NL 8260 AH KAMPEN m +31 6 (10)(2e)
e (10)(2e) @tbshipyards.com
i www.tbshipyards.com

Aan mevrouw Sigrid A.M. Kaag, Minister voor
Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking
en
De heer Hans de Boer, voorzitter van VNO-NCW

Kampen, 22 juni 2020

Betreft: Beëindiging voorzitterschap ISO NL

Geachte mevrouw Kaag en heer De Boer, beste Sigrid en Hans,

Na op de kop af 5 jaar in de hoedanigheid als voorzitter van respectievelijk de Dutch Trade & Investment Board en het Internationaal Strategisch Overleg, is helaas het moment aangebroken waarop ik de voorzittershamer zal moeten overdragen.

Door de gevolgen van het coronavirus en de onzekere economische situatie die hierdoor is ontstaan, zowel in

(10)(2g)

(11)(1)

want het voorzitterschap van DIBT en ISO NL heeft mij veel gebracht en geleerd. Het doel van ISO NL ligt mij na aan het hart: de publiek-private samenwerking en het gemeenschappelijk werken aan het stimuleren van onze internationale handelspositie en het internationaal ondernemen in de breedste zin van het woord. (11)(1) Het nieuwe financieringsmemorandum staat en ook de NL Branding (11)(1) In dat opzicht is het een goed moment om het stokje over te dragen.

In de vergadering van 7 juli a.s. kan mijn aftreden worden aangekondigd. Uiteraard kan het moment van aftreden in overleg worden bepaald.

Met dank voor het in mij gestelde vertrouwen,

Thecla Bodewes

(11)(1)

(11)(1)

To: Menno Snell [redacted] (10)(2e) @ [redacted] (10)(2e)
Cc: [redacted] (10)(2e) [redacted] (10)(2e) [redacted] (10)(2e) vnoncw-mkb.nl; [redacted] (10)(2e) [redacted] (10)(2e) [redacted] (10)(2e) @minbuza.nl]
From: Thecla Bodewes
Sent: Mon 6/29/2020 6:37:59 AM
Subject: Concept notitie Internationale financiering voor het Nederlandse MK

Dag Menno,

[redacted] (11)(1) met de inhoud en aanpak van de 'Notitie Internationale financiering voor het Nederlandse MK' [redacted] (11)(1)
[redacted] (11)(1) met de mogelijkheden, hindernissen en aanwezige regels en
wetgeving waar we aan moeten voldoen. [redacted] (11)(1) deze notie brede steun kan verwachten vanuit zowel privaat als ook
publiek.

Om een breed draagvlak te krijgen heb ik in mijn eigen regio de Provincie Overijssel gevraagd om mee te denken. [redacted] (10)(2e)
heeft hieronder zijn reactie gegeven om ook de regio te verbinden en de verkenning naar EU middelen.

[redacted] (11)(1) Succes en een fijne dag.

With kind regards / Met vriendelijke groeten,

Thecla Bodewes

Haatlandhaven 1

P.O. Box 300 t + 31 38 [redacted] (10)(2e)
NL 8260 AH KAMPEN m + 31 6 [redacted] (10)(2e)
e [redacted] (10)(2e) tbshipyards.com
i www.tbshipyards.com

Dag Thecla,

Nogmaals dank voor je bericht en je verzoek tot meedenken. [redacted] (11)(1) het aspect financiering wordt uitgewerkt als
voorwaarde om kansen op het gebied van internationale handel te kunnen verzilveren.

[redacted] (11)(1) [redacted] (11)(1) voor Europese garanties en
programma's. [redacted] (11)(1) werkt de Europese Commissie aan een fors herstelplan van enkele honderden miljarden
euro's. Als onderdeel hiervan zal ook de slagkracht van het EIB/EIF worden vergroot, waaronder het creëren van een
Solvency Instrument. [redacted] (11)(1) maar ook financiers in landen en regio's kunnen straks gebruik
maken van nieuwe garanties en extra kapitaal wat op Europees niveau beschikbaar wordt gesteld. [redacted] (11)(1)
[redacted] (11)(1)

[redacted] (11)(1) de rol van de regio als verbindende schakel richting het MKB. [redacted] (11)(1)
[redacted] (11)(1) hebben we in Overijssel het GO4Export programma; dit is een publiek-private samenwerking met partners
00072ostNL, WTC Twente, VNO-NCW, Evofenedex en MKB Deventer. Het programma ondersteunt het MKB bij h11391

benutten van de kansen van internationale handel. (11)(1) (11)(1)

(11)(1)

(11)(1) (11)(1)

(11)(1)

(11)(1)

internationalisering, inclusief toegang tot financieringsinstrumenten.

Veel succes met de verdere uitwerking. Mocht ik verder nog iets kunnen betekenen, dan weet je me te vinden.

Hartelijke groet,

(10)(2e)

D I S C L A I M E R This message (including any attachments) is confidential and may be privileged. If you have received it by mistake, please notify the sender by return e-mail. Any unauthorised use or dissemination of this message in whole or in part is strictly prohibited. Please note that e-mails are susceptible to change. BV Thecla Bodewes Shipyards (including its group companies) shall not be liable for the improper or incomplete transmission of the information contained in this communication, nor for any delay in its receipt or damage to your system. BV Thecla Bodewes Shipyards (or its group companies) does not guarantee that the integrity of this communication has been maintained nor that this communication is free of viruses, interceptions or interference.

To: (10)(2e); (10)(2e); (10)(2e) @minbuza.nl; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)@vnoncw-mkb.nl]
Cc: (10)(2e); (10)(2e); (10)(2e) @minbuza.nl; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)@tbshipyards.com]
From: Thecla Bodewes
Sent: Mon 6/29/2020 9:17:07 PM
Subject: Re: vraag mbt inbreng van VSNU - 2 acties

Dag (10)(2e) en (10)(2e),

Pieter vanavond gesproken en jullie kunnen zelf het stuk aanpassen zoals jullie dat graag willen. Zijn voorstel is dan wel de titel en daarna alleen de gele stukken. Soms zal de samenhang nodig zijn.

Hij stelt verder voor om toch ook een keer tijd te maken om de OGSM gezamenlijk eens goed te bespreken en vooral de samenhang van de verschillende portefeuilles duidelijk naar voren laten komen. Win/win.

Verder heeft hij veel met (10)(2e) gesproken over elkaar versterken in het buitenland bij de support hubs van NL IB en dit eerst uit te proberen bij Jakarta en Nairobi. Ik weet dat Constantijn ook behoefte heeft om hierin elkaar te versterken en te positioneren als een sterk kennis & bedrijfsleven NL.

Ik vind zelf de optie voor bilaterale programma's zoals NL en DU inzake waterstof en dat samen oppakken en volop op investeren wel een belangrijke uitdaging maar vooral kans. Daarnaast de EU gelden volop gezamenlijk binnenslepen en daar middels matching grote PP programma's van maken!!

Kortom (10)(2e) en hij ziet dat ISO nu haar kans moet grijpen met een goed gezamenlijk advies / jaarplan!!

Tot zover dames groet T

With kind regards / Met vriendelijke groeten,

Thecla Bodewes

Haatlandhaven 1

P.O. Box 300

t + 31 38 (10)(2e)

NL 8260 AH KAMPEN

m + 31 6 (10)(2e)

e(10)(2e)@tbshipyards.com

i www.tbshipyards.com

Van: (10)(2e); (10)(2e); (10)(2e) (10)(2e) @minbuza.nl>

Datum: maandag 29 juni 2020 om 16:03

Aan: (10)(2e); (10)(2e); (10)(2e)@vnoncw-mkb.nl>, Thecla Bodewes (10)(2e)@tbshipyards.com>

CC: (10)(2e); (10)(2e); (10)(2e) (10)(2e) @minbuza.nl>

Onderwerp: vraag mbt inbreng van VSNU - 2 acties

00073eccla en (10)(2e)

11347

Ik ontvang de aangepaste ISO NL 2020 jaarplan inbreng van VSNU; zie hieronder die Pieter graag wil agenderen.

Het lijkt mij wenselijk dat bij de volgende ISO NL vergadering de input zich alleen richt op de aanvullingen COVID-19 en niet op de andere punten die door Pieter worden ingebracht. Deze zijn relevant maar niet voor de nu beoogde discussie en zouden separaat een keer besproken dienen te worden.

Acties:

1. Verneem graag hoe jullie dit zien. Indien eens, dan voorstel dat Thecla met Pieter schakelt om dit door te geven?
2. Dan vragen wij of VSNU de inbreng daarop aanpast.

Graag jullie reactie zsm per mail want as woensdag is te laat voor BZ en EZK om nog te bespreken/goed voor te bereiden.

Dank jullie!

(10)(2e)

ISO-NL jaarplan 2020 - portefeuille Kennis & Talent + **aanvullingen Covid-19**

Voorstellen vanuit portefeuille Kennis & Talent

Overkoepelend:

- Meer helderheid is wenselijk over hoe ISO-NL de focuslanden hanteert. Hoe bepalen deze de agenda van het overleg, en waar stuurt/adviseert ISO-NL op?
- De communicatie over ISO-NL kan versterkt worden. Weten alle relevante partijen wat de rol van ISO-NL is? Hier kan aandacht aan worden besteed in het jaarplan, bijvoorbeeld door op te nemen dat een website over en van ISO-NL gemaakt wordt.

1. Talentstrategie: Input leveren op en zorgen voor aansluiting ISO-NL met kennisstrategie OCW

Het ministerie van OCW ontwikkelt in Q1&Q2 2020 strategisch kennisbeleid, dat moet passen bij het bredere buitenlandbeleid van de overheid.^[1] Gezien de ambitie om meer integraal naar het buitenlandbeleid van Nederland te kijken en hierover te adviseren, zou het passend zijn als ISO-NL adviseert bij de totstandkoming van dit beleid.

In het strategische kennisbeleid zullen onder meer een talentstrategie voor het aantrekken van buitenlandse studenten en onderzoekers^[2], uitwerking van het voorstel om onderwijs & wetenschapsattachés aan te stellen, en interdepartementale afstemming ten behoeve van heldere positionering van de Nederlandse kennissector. Tevens zal er aandacht moeten zijn voor de uitvoerende capaciteit in strategische doellanden die Nederland behoeft om een effectieve geïntegreerde kennisdiplomatie te ondersteunen.

- Post Covid-19 aanvullende opportunity om internationaal (tech) talent naar NL te halen. Landen als US en UK zijn minder aantrekkelijk en hebben deels de deuren gesloten.
- Post Covid-19 extra benadrukken van belang internationale studenten exchange en Europese universiteitsnetwerken. Niet achter de dijken.

2. Inzet ISO-NL voor integratie kennis & innovatie in missies

Voor een sterke positionering van Nederland als kennisland is het belangrijk dat verschillende sectoren vanuit gezamenlijkheid opereren tijdens missies, en dat dwarsverbanden worden gelegd. Dat begint al bij het opstellen van meerjarenstrategieën per land en moet ook worden vertaald in de organisatie van missies, bv. bij het opstellen van het mission statement en het opstellen van het programma. Vergroot daarnaast ook de verbinding met de ingangen die de krachtige initiatieven 'on the ground' kennen.

00073t Covid-19 gezamenlijke triple helix opzet van digitale bilaterale missies.

11347

=> Post Covid-19 business case en pilots van kennis- en innovatie en alumni activiteiten combineren binnen NLiB support hubs.

3. Uitwerking NL branding

Het overkoepelende NL brand biedt duidelijk kansen voor sterke gezamenlijke positionering. We onderzoeken hoe we ons sterker gezamenlijk kunnen positioneren en de nieuwe branding tools hiervoor kunnen gebruiken. We sluiten als kennissector graag aan bij het NL-brede verhaal. Nu het NL-brand gelanceerd is, is het zaak te zorgen dat alle relevante partijen het kunnen gaan inzetten én dat de communicatie geladen wordt met strategisch-inhoudelijke boodschappen, bijvoorbeeld op de (nu nog bèta-versie van de) NL branding website.

4. Kenniskaart NL

De ministeries van OCW en EZK werken aan een "bosatlas" van kennis- en innovatiegebieden in Nederland. Daarbij streven we ernaar om de zichtbaarheid van kennis te vergroten, zodat samenwerking met private partijen in binnen- en buitenland wordt gefaciliteerd. De "bosatlas" is méér dan een statische weergave: het streven is om de publieke en private partijen die data over kennis en innovatie voortbrengen, bij elkaar te brengen zodat een dynamische "weerkart" ontstaat. Het bundelen van bestaande expertise bij verschillende partijen zoals RIVM, PBL, RVO, CBS, Regieorgaan SIA, hogescholen en de universiteiten is de eerste stap. Bestaande initiatieven worden geïnventariseerd, waaronder bijvoorbeeld de Impact Atlas van de VH, onderzoek naar clusters, en de diverse publicaties van PBL en CBS.

- Post Covid-19 zie je landen als Duitsland, UK, Singapore reageren met omvangrijke kennis-innovatie pakketten. Het veld en de NL positie zal bewegen, het is zaak hier goed op in te spelen, ten einde NL als innovatie leader, top vestigingslocatie een betere plek te geven.

5. Stimulering centrale rol kennis in de Europese Unie

Agendering in ISO-NL voor sterker geluid vanuit Nederlands rond kennis in Brussel, bijvoorbeeld nu met de Mission Boards en de Green Deal. Ook in de MFK-onderhandelingen kan ISO-NL een geluid laten horen over het belang van de programma's voor onderzoek voor Nederland en de Nederlandse handelspositie. In Brussel worden grote inspanningen voor publiek-private samenwerking gepleegd waarbij steun vanuit ministeries ons zeer zou helpen. Hoe kunnen we als Nederland kennisland nog beter samen in Brussel en Den Haag optrekken om een ambitieus Europees kaderprogramma voor onderzoek en innovatie te realiseren?

- Post Covid-19 zijn de Europese herstelprogramma's die gericht zijn op Green en Digital uit de crisis komen, een enorme kans voor NL. Hiervoor is het nodig ons hier nationaal goed op te organiseren en bereid te zijn te matchen met investeringen voor Europese en bilaterale (bijv NL-Dui of NL-Fr) programma's.

From: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@minbuza.nl>

Sent: maandag 29 juni 2020 15:45

To: (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e)@minbuza.nl>

Subject: FW: Vooroverleg ISO NL

Ha (10)(2e)

Bij deze het jaarplan, je stond blijkbaar niet op cc ;)

From: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@vsnu.nl>

Sent: zondag 28 juni 2020 17:49

To: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@minbuza.nl>

Subject: RE: Vooroverleg ISO NL

Beste (10)(2e),

Namens Pieter Duisenberg wil ik nog het voorstel jaarplan ISO-NL vanuit portefeuille kennis en talent ten behoeve van distributie aan de leden inbrengen. Het is een herziene versie van het eerder ingebrachte jaarplan waarbij wordt ingespeeld op de veranderde omstandigheden door COVID-19.

Daarnaast vroeg ik mij af of er toevallig nog aanvullingen op de agenda waren geweest?

Met vriendelijke groet,
00073

Van: (10)(2e)

Verzonden: maandag 15 juni 2020 15:32

Aan: (10)(2e); (10)(2e) <(10)(2e)@minbuza.nl>

Onderwerp: RE: Vooroverleg ISO NL

Beste (10)(2e),

Hartelijk dank voor het delen van de voorlopige agenda, hier kunnen we zeker mee uit de voeten. Ik kijk uit naar de verdere invulling van de agenda.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e) | Beleidsadviseur | (10)(2e) (10)(2e)@vsnu.nl

Ontdek hoe de Nederlandse universiteiten samenwerken en oplossingen bieden in coronatijd

Vereniging van Universiteiten (VSNU) | Lange Houtstraat 2 | Postbus 13739 | 2501 ES Den Haag
+31 (0)70 (10)(2e) | www.vsnul.nl | [Twitter](#) | [LinkedIn](#)

Dit mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Als dit bericht niet voor u bestemd is, wordt u vriendelijk verzocht dit aan de afzender te melden. De VSNU staat door de elektronische verzending van dit bericht niet in voor de juiste en volledige overbrenging van de inhoud, noch voor tijdige ontvangst daarvan. Aan de inhoud van dit mailbericht kunt u geen rechten ontleen.

Van: (10)(2e); (10)(2e) <(10)(2e)@minbuza.nl>

Verzonden: woensdag 10 juni 2020 09:33

Aan: (10)(2e); (10)(2e)@vsnu.nl; (10)(2e); (10)(2e) <(10)(2e)@minbuza.nl>

CC: (10)(2e); (10)(2e)@vsnu.nl

Onderwerp: RE: Vooroverleg ISO NL

Beste (10)(2e)

De ISO NL Commissie vindt momenteel (10 juni) plaats, waarin ook de agenda voor de ISO NL vergadering in aanwezigheid van ministers Kaag en Wiebes wordt besproken. De agenda is nu nog niet definitief vastgesteld, maar onderstaande punten komen in ieder geval aan bod:

- Aanbevelingen t.a.v. de Internationale Financiering van het MKB
- Internationale [Actie-agenda COVID-19](#) – voortgang
- Bespreking ISO NL jaarplan 2020 op basis van door portefeuillehouders ingebrachte A4-tjes. Tijdens bespreking aandacht voor onderlinge interactie, samenwerking en krachtenbundeling binnen het ISO NL netwerk

Zodra er meer bekend wordt over de verdere invulling van de agenda zal dit worden gedeeld.

Hoop dat jullie hiermee uit de voeten voor de 15^e.

Met groet,
(10)(2e); (10)(2e)

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Beleidsmedewerker Publiek-Private Samenwerking
Directie Internationaal Ondernemen
Directoraat-Generaal Buitenlandse Economische Betrekkingen

M: (10)(2e)
E: (10)(2e)@minbuza.nl
LinkedIn: (10)(2e)

Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag

From: (10)(2e) (10)(2e)@vsnu.nl>

Sent: vrijdag 5 juni 2020 17:00

To: (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e)@minbuza.nl>

Cc: (10)(2e) (10)(2e)@vsnu.nl>, (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@minbuza.nl>

Subject: Vooroverleg ISO NL

Beste (10)(2e),

Op 15 juni staat een voorbereidend overleg gepland voor de ISO NL bijeenkomst van 6 juli. (10)(2e) (in cc) en ik zullen dit overleg bijwonen en willen van de gelegenheid gebruik maken om de onderwerpen die op de agenda komen van het ISO NL overleg goed voor te bespreken met het veld.

Heb jij toevallig al zicht op wat er op de agenda komt 6 juli, en zou je dit met ons kunnen delen? Wat ons betreft zouden in ieder geval de volgende twee onderwerpen op de agenda mogen: Jaarplan; Missies.

Graag hoor ik van je!

Met vriendelijke groet,

(10)(2e) | Beleidsadviseur | (10)(2e) (10)(2e)@vsnu.nl

Ontdek hoe de Nederlandse universiteiten samenwerken en oplossingen bieden in coronatijd

Vereniging van Universiteiten (VSNU) | Lange Houtstraat 2 | Postbus 13739 | 2501 ES Den Haag
+31 (0)70 (10)(2e) | www.vsnul.nl | [Twitter](#) | [LinkedIn](#)

Dit mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Als dit bericht niet voor u bestemd is, wordt u vriendelijk verzocht dit aan de afzender te melden. De VSNU staat door de elektronische verzending van dit bericht niet in voor de juiste en volledige overbrenging van de inhoud, noch voor tijdige ontvangst daarvan. Aan de inhoud van dit mailbericht kunt u geen rechten ontlenen.

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) @minbuza.nl; (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) @vnoncw-mkb.nl]
From: Thecla Bodewes
Sent: Wed 7/1/2020 12:51:13 PM
Subject: Fwd: Concept notitie Internationale financiering voor het Nederlandse MKB

Voila

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

Van: Menno Snel <(10)(2e) @ (10)(2e) >
Datum: 1 juli 2020 om 13:42:46 CEST
Aan: Thecla Bodewes(10)(2e)@tbshipyards.com>
Onderwerp: **Antw: Concept notitie Internationale financiering voor het Nederlandse MKB**

?
Ha Thecla,
Atradius was via (10)(2e) al in het laatste afstemmingsrondje meegenomen. Het is inderdaad belangrijk dat zij ook worden aangehaakt in dit proces.

Hun voorgestelde aanpassingen waren zeker verbeteringen en zijn ook al meegenomen.

(11)(1)

We zouden nog even kunnen bellen voor maandag. Ziet er naar uit dat we maandag (1) notitie kunnen aannemen, (2) een gezamenlijke verklaring kunnen gaan ondertekenen (zowel vanuit overheid, bedrijfsleven en banken (11)(1) en (3) dat we 2 projectleiders kunnen aanwijzen die de aanbevelingen komend half jaar gaan omzetten in acties!

Ik ben tevreden als dat idd lukt. Voor mijn gevoel zit mijn rol er dan ook weer op.
Groet en bel gerust,
Menno

On Jul 1, 2020, at 10:41, Thecla Bodewes(10)(2e)@tbshipyards.com> wrote:

?
Dag dames en Menno,

Bijgaand de enkele opmerking vanuit de hoek Atradius.

Vrijdag heb ik een call met Atradius hoor graag Menno of je ook in kunt bellen om hun mee te nemen in het belang van deze notitie.

Succes.

With kind regards / Met vriendelijke groeten,

Thecla Bodewes

P.O. Box 300

NL 8260 AH KAMPEN

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

e(10)(2e)@tbshipyards.com

i www.tbshipyards.com

<image001.png>

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@atradius.com>

Datum: dinsdag 30 juni 2020 om 18:41

Aan: Thecla Bodewes <(10)(2e)@tbshipyards.com>

CC: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@tbshipyards.com>, (10)(2e) <(10)(2e)@atradius.com>

Onderwerp: FW: Concept notitie Internationale financiering voor het Nederlandse MKB

Beste Thecla,

Zou het een idee zijn om donderdag of vrijdag as even te bellen over de notitie? Wij hadden een enkele opmerking gemaakt, zie bijgaand.

Donderdag en vrijdag kan in elk geval tussen 9.30 en 10.30 uur, of tussen 14 en 15 uur.

Donderdag kan ook later in de middag, maar na na 17 uur.

Alleen als jij denkt dat dat nuttig is en je er tijd voor hebt, (10)(2e) belt dan ook graag mee.

Vriendelijke groet,

(10)(2e)

(10)(2e)

Senior Export Credit Specialist

Atradius Dutch State Business N.V.

David Ricardostraat 1, 1066 JS, Amsterdam I PO Box 8982, 1006 JD, Amsterdam I The Netherlands

Phone:

(10)(2e)

E-mail: (10)(2e)@atradius.com I website: www.atradiusdutchstatebusiness.nl

<image002.png>

Atradius Dutch State Business N.V. is de uitvoerder van de faciliteiten voor exportkredietverzekering en investeringsgaranties voor rekening en op naam van de Staat der Nederlanden.

Atradius Dutch State Business N.V. is the Export Credit Agency of the Netherlands.

From: Thecla Bodewes <(10)(2e)@tbshipyards.com>

Sent: vrijdag 12 juni 2020 13:36

To: (10)(2e) <(10)(2e)@atradius.com>

Subject: Concept notitie Internationale financiering voor het Nederlandse MKB

Beste (10)(2e)

van ISO NL (Internationaal Strategisch Overleg NL) een PP adviesorgaan voor twee ministeries en VNO-NCW-MKB ten aanzien van internationale handel in brede zin. Toen ik de

(11)(1)

Missie is om continu op zoek te zijn naar de beste manier om zoveel mogelijk te exporteren, en export te stimuleren, zowel op het gebied van handel, kennis, innovatie o.a. door strategische buitenlandse missies, inkomende missies, eerlijk speelveld, consortia-financiering, etc..

Één van de portefeuilles is financiën en hoe kunnen we het nu mogelijk maken om op een goede manier te organiseren dat MKB NL de mogelijkheid krijgt en gestimuleerd wordt om internationaal te kunnen opereren.

Bijgaand de eerste concept notitie die alleen nog even binnen Atradius gedeeld mag worden en graag van input kan worden voorzien zodat we op 7 juli a.s. een goed stuk aan ministers Kaag en Wiebes kunnen presenteren.

Leuk als jullie mee willen denken. Hoor graag! Voor nu een fijn weekend.

With kind regards / Met vriendelijke groeten,

Thecla Bodewes

Haatlandhaven 1

P.O. Box 300

t (10)(2e)

NL 8260 AH KAMPEN

m + (10)(2e)

e(10)(2e)tbshipyards.com

i www.tbshipyards.com

<image003.png>

-

DISCLAIMER This message (including any attachments) is confidential and may be privileged. If you have received it by mistake, please notify the sender by return e-mail. Any unauthorised use or dissemination of this message in whole or in part is strictly prohibited. Please note that e-mails are susceptible to change. BV Thecla Bodewes Shipyards (including its group companies) shall not be liable for the improper or incomplete transmission of the information contained in this communication, nor for any delay in its receipt or damage to your system. BV Thecla Bodewes Shipyards (or its group companies) does not guarantee that the integrity of this communication has been maintained nor that this communication is free of viruses, interceptions or interference.

The operating companies affiliated with Atradius N.V. (Atradius Group) conduct insurance, debt collection and information services business through their registered (branch) offices in many countries. For information about the main registration details of Atradius Group offices in your country, please visit <https://group.atradius.com/contact-us/>

Important Notice

This e-mail, including any and all attachments, is intended for the addressee or its representative only. It is confidential and may be under legal privilege. Any form of publication, reproduction, copying or disclosure of the content of this email is not permitted, unless expressly otherwise indicated in the email by the Atradius contact person. If you are not the intended recipient of this email and its contents, please notify the sender immediately by reply email and delete this email and all its attachments subsequently. Although this email and any attachments are believed to be free of any virus or other defect that might affect any computer system into which it is received and/or opened, it is the responsibility of the recipient to ensure that it is virus free and no responsibility is accepted by Atradius Group companies, either jointly or severally, for any loss or damage arising in any way from its use. Email received by Atradius Group can be stored for business purposes.

To: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) @minbuza.nl; (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) @vnoncw-mkb.nl
From: Thecla Bodewes
Sent: Wed 7/1/2020 8:51:59 PM
Subject: Re: Agenda ISO NL 6 juli 2020 en begeleidende stukken

Hi dames,

(11)(1)

With kind regards / Met vriendelijke groeten,

Thecla Bodewes

Haatlandhaven 1

P.O. Box 300 t + 31 38 (10)(2e)
NL 8260 AH KAMPEN m + 31 6 (10)(2e)
e(10)(2e)@tbshipyards.com
i www.tbshipyards.com

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@vnoncw-mkb.nl>

Datum: woensdag 1 juli 2020 om 17:51

Aan: Thecla Bodewes <(10)(2e)@tbshipyards.com>, Minister Kaag <(10)(2e)@minbuza.nl>, (10)(2e) @minezk.nl
<(10)(2e) @minezk.nl>, "Vijsselaar, F.W. (Focco)" <(10)(2e) @minezk.nl>, "Gehrels, Carolien"
<(10)(2e) @arcadis.com>, (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e) @rabobank.com>, Pieter Duisenberg
<(10)(2e) @vsnu.nl>, (10)(2e) <(10)(2e) @techleap.nl>, Hans de Boer <(10)(2e) @vno-ncw.nl>,
" (10)(2e) @eindhoven.nl" <(10)(2e) @eindhoven.nl>, Voorzitter MKB <(10)(2e) @mkb.nl>, "Camps, drs. M.R.P.M.
(Maarten)" <(10)(2e) @minezk.nl>, Hanneke Schuiling <(10)(2e) @minbuza.nl>, (10)(2e) (10)(2e)
<(10)(2e) @vnoncw-mkb.nl>, (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e) @minbuza.nl>, " (10)(2e) @ (10)(2e) "
<(10)(2e) @ (10)(2e) >, (10)(2e) Buijink <(10)(2e) @nvb.nl>
CC: (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e)@tbshipyards.com>, " (10)(2e), drs. J.P. (10)(2e)" <(10)(2e) @minezk.nl>, (10)(2e)
<(10)(2e) @minezk.nl>, (10)(2e) (10)(2e) @arcadis.com>, " (10)(2e)
<(10)(2e) @rabobank.com>, (10)(2e) (10)(2e) @vsnu.nl>, " (10)(2e) @rabobank.com"
<(10)(2e) @rabobank.com>, " (10)(2e) @vsnu.nl" <(10)(2e) @vsnu.nl>, (10)(2e) (10)(2e) @vnoncw-mkb.nl>,
> (10)(2e) (10)(2e) @eindhoven.nl>, (10)(2e)
<(10)(2e) @brainportdevelopment.nl>, " (10)(2e) @brainportdevelopment.nl"
<(10)(2e) @brainportdevelopment.nl>, (10)(2e) (10)(2e) @mkb.nl>, " (10)(2e) @minezk.nl"
<(10)(2e) @minezk.nl>, " (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e) @minbuza.nl>, (10)(2e)

<(10)(2e)@minezk.nl>, (10)(2e) (10)(2e)@internationalworks.nl>, (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)@nlinbusiness.com>, (10)(2e)@rvo.nl" <(10)(2e)@rvo.nl>, (10)(2e) (10)(2e)@vnoncw-mkb.nl>

Onderwerp: Agenda ISO NL 6 juli 2020 en begeleidende stukken

Aan de leden van het Internationaal Strategisch Overleg NL

Geachte leden,

Op 6 juli a.s. van 13.00 – 14.30 zal de volgende vergadering van ISO NL plaatsvinden in aanwezigheid van de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking Sigrid Kaag en de minister van Economische Zaken en Klimaat Eric Wiebes.

Hierbij treft u de agenda voor deze vergadering aan (NL ISO 20-03) en de begeleidende stukken m.b.t.

- agendapunt 2: ISO Adviseringsvoorstel internationale financiering (NL ISO 20-04)
- agendapunt 3: Uitvoering internationale Actie Agenda COVID-19 - notitie gericht op de herstelfase (NL ISO 20-05), voorstel portefeuillehouder Start- en Scale ups (NL ISO 20-06), en voorstel portefeuillehouder Kennis en Talent (NL ISO 20-07)

Naast het bespreken van het adviseringsvoorstel internationale financiering zal het ISO NL op 6 juli zich met name richten op overleg m.b.t. inzet internationaal ondernemen in kader herstelfase COVID-19 en hoe u vanuit uw portefeuille daar aan bij kan dragen.

We organiseren deze vergadering via Microsoft Teams. De Outlook-uitnodiging met informatie om deel te nemen is naar u toegestuurd.

Met vriendelijke groet,
De secretarissen van het Internationaal Strategische Overleg

(10)(2e) (10)(2e)
Secretaris ISO NL - Ministerie van Buitenlandse Zaken

(10)(2e) (10)(2e)
Secretaris ISO NL - VNO-NCW en MKB-Nederland

Via
(10)(2e) **Louwerse**
Teamassistent Economie, Ondernemerschap en Internationaal
VNO-NCW – MKB-Nederland

E-mail: (10)(2e)@vnoncw-mkb.nl
Telefoon: +31 (0)70 – (10)(2e) (ma oneven wk / do / vr)
Website: www.vno-ncw.nl – www.mkb.nl

Bezuidenhoutseweg 12, 2594 AV Den Haag
Postbus 93002, 2509 AA Den Haag

DISCLAIMER This message (including any attachments) is confidential and may be privileged. If you have received it by mistake, please notify the sender by return e-mail. Any unauthorised use or dissemination of this message in whole or in part is strictly prohibited. Please note that e-mails are susceptible to change. BV Thecla Bodewes Shipyards (including its group companies) shall not be liable for the improper or incomplete transmission of the information contained in this communication, nor for any delay in its receipt or damage to your system. BV Thecla Bodewes Shipyards (or its group companies) does not guarantee that the integrity of this communication has been maintained nor that this communication is free of viruses, interceptions or interference.

From: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@minbuza.nl>
Date: Friday, 03 Jul 2020, 19:30
To: Thecla Bodewes (10)(2e)tbshipyards.com>
Cc: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)vnoncw-mkb.nl>, (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)tbshipyards.com>
Subject: Fiche Thecla geannoteerde agenda ISO NL 6 juli 13.00 - 14.30

Beste Thecla,

Mede namens (10)(2e) stuur ik je hierbij de geannoteerde agenda toe met verdere achtergrond. Mocht je vragen hebben of maandag even van te voren ter plekke willen afstemmen, laat ons graag weten.

Verder van belang:

- Er is akkoord op het ondertekenen van de verklaring dus dat gaat en marge van de vergadering gebeuren in de zaal waar het ISO plaats vindt. (10)(2e) Buijink en (10)(2e) (10)(2e) zijn daar niet bij, wel digitaal aanwezig en tekenen via het scherm.
- In de ISO NL Commissie is afgesproken dat het financieringstraject ter vervolg uitwerking een kwartiermaker nodig heeft. Daar is nog niet over besloten. Wij vroegen ons af of jij weet of Menno Snel daar bepaalde ideeën bij heeft? Nu niet aan de orde in de ISO NL van maandag. Wel goed daarna in afstemming met de ISO NL Commissie leden over te spreken. Zetten (10)(2e) en ik op.

Voor nu goed weekend, en tot maandag!

(10)(2e)

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

DISCLAIMER This message (including any attachments) is confidential and may be privileged. If you have received it by mistake, please notify the sender by return e-mail. Any unauthorised use or dissemination of this message in whole or in part is strictly prohibited. Please note that e-mails are susceptible to change. BV Thecla Bodewes Shipyards (including its group companies) shall not be liable for the improper or incomplete transmission of the information contained in this communication, nor for any delay in its receipt or damage to your system. BV Thecla Bodewes Shipyards (or its group companies) does not guarantee that the integrity of this communication has been maintained nor that this communication is free of viruses, interceptions or interference.

To: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) @minbuza.nl]
From: (10)(2e), (10)(2e)
Subject: FW: vraag mbt inbreng van VSNU - 2 acties

From: Thecla Bodewes (10)(2e) <(10)(2e)@tbshipyards.com>

Sent: maandag 29 juni 2020 22:17

To: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e)@minbuza.nl>; (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e)@vnoncw-mkb.nl>

Cc: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e)@minbuza.nl>; (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e)@tbshipyards.com>

Subject: Re: vraag mbt inbreng van VSNU - 2 acties

Dag (10)(2e) en (10)(2e),

Pieter vanavond gesproken en jullie kunnen zelf het stuk aanpassen zoals jullie dat graag willen. Zijn voorstel is dan wel de titel en daarna alleen de gele stukken. Soms zal de samenhang nodig zijn.

Hij stelt verder voor om toch ook een keer tijd te maken om de OGSM gezamenlijk eens goed te bespreken en vooral de samenhang van de verschillende portefeuilles duidelijk naar voren laten komen. Win/win.

Verder heeft hij veel met (10)(2e) gesproken over elkaar versterken in het buitenland bij de support hubs van NL IB en dit eerst uit te proberen bij Jakarta en Nairobi. Ik weet dat Constantijn ook behoefte heeft om hierin elkaar te versterken en te positioneren als een sterk kennis & bedrijfsleven NL.

Ik vind zelf de optie voor bilaterale programma's zoals NL en DU inzake waterstof en dat samen oppakken en volop op investeren wel een belangrijke uitdaging maar vooral kans. Daarnaast de EU gelden volop gezamenlijk binnenslepen en daar middels matching grote PP programma's van maken!!

(10)(2e)

Tot zover dames groet T

With kind regards / Met vriendelijke groeten,

Thecla Bodewes

Haatlandhaven 1

P.O. Box 300 t + 31 38 (10)(2e)

NL 8260 AH KAMPEN m + 31 6 (10)(2e)
e (10)(2e)@tbshipyards.com
i www.tbshipyards.com

Van: "(10)(2e), (10)(2e)" <(10)(2e)@minbuza.nl>

Datum: maandag 29 juni 2020 om 16:03

Aan: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e)@vnoncw-mkb.nl>, Thecla Bodewes (10)(2e)@tbshipyards.com>

CC: "(10)(2e), (10)(2e)" <(10)(2e)@minbuza.nl>

Onderwerp: vraag mbt inbreng van VSNU - 2 acties

Beste Thecla en (10)(2e),

Ik ontvang de aangepaste ISO NL 2020 jaarplan inbreng van VSNU; zie hieronder die Pieter graag wil agenderen.

Het lijkt mij wenselijk dat bij de volgende ISO NL vergadering de input zich alleen richt op de aanvullingen COVID-19 en niet op de andere punten die door Pieter worden ingebracht. Deze zijn relevant maar niet voor de nu beoogde discussie en zouden separaat een keer besproken dienen te worden.

Acties:

1. Verneem graag hoe jullie dit zien. Indien eens, dan voorstel dat Thecla met Pieter schakelt om dit door te geven?
2. Dan vragen wij of VSNU de inbreng daarop aanpast.

Graag jullie reactie zsm per mail want as woensdag is te laat voor BZ en EZK om nog te bespreken/goed voor te bereiden.

Dank jullie!

(10)(2e)

ISO-NL jaarplan 2020 - portefeuille Kennis & Talent + aanvullingen Covid-19

Voorstellen vanuit portefeuille Kennis & Talent

Overkoepelend:

- Meer helderheid is wenselijk over hoe ISO-NL de focuslanden hanteert. Hoe bepalen deze de agenda van het overleg, en waar stuurt/adviseert ISO-NL op?
- De communicatie over ISO-NL kan versterkt worden. Weten alle relevante partijen wat de rol van ISO-NL is? Hier kan aandacht aan worden besteed in het jaarplan, bijvoorbeeld door op te nemen dat een website over en van ISO-NL gemaakt wordt.

1. Talentstrategie: Input leveren op en zorgen voor aansluiting ISO-NL met kennisstrategie OCW

Het ministerie van OCW ontwikkelt in Q1&Q2 2020 strategisch kennisbeleid, dat moet passen bij het bredere buitenlandbeleid van de overheid.^[1] Gezien de ambitie om meer integraal naar het buitenlandbeleid van Nederland te kijken en hierover te adviseren, zou het passend zijn als ISO-NL adviseert bij de totstandkoming van dit beleid.

In het strategische kennisbeleid zullen onder meer een talentstrategie voor het aantrekken van buitenlandse studenten en onderzoekers^[2], uitwerking van het voorstel om onderwijs & wetenschapsattachés aan te stellen, en interdepartementale afstemming ten behoeve van heldere positionering van de Nederlandse kennissector. Tevens zal er aandacht moeten zijn voor de uitvoerende capaciteit in strategische doellanden die Nederland behoeft om een effectieve geïntegreerde kennisdiplomatie te ondersteunen.

- ⇒ Post Covid-19 aanvullende opportunity om internationaal (tech) talent naar NL te halen. Landen als US en UK zijn minder aantrekkelijk en hebben deels de deuren gesloten.
- ⇒ Post Covid-19 extra benadrukken van belang internationale studenten exchange en Europese universiteitsnetwerken. Niet achter de dijken.

2. Inzet ISO-NL voor integratie kennis & innovatie in missies

Voor een sterke positionering van Nederland als kennisland is het belangrijk dat verschillende sectoren vanuit gezamenlijkheid opereren tijdens missies, en dat dwarsverbanden worden gelegd. Dat begint al bij het opstellen van meerjarenstrategieën per land en moet ook worden vertaald in de organisatie van missies, bv. bij het opstellen van het mission statement en het opstellen van het programma. Vergroot daarnaast ook de verbinding met de ingangen die de krachtige initiatieven 'on the ground' kennen.

=> post Covid-19 gezamenlijke triple helix opzet van digitale bilaterale missies.

=> Post Covid-19 business case en pilots van kennis- en innovatie en alumni activiteiten combineren binnen NLiB support hubs.

3. Uitwerking NL branding

Het overkoepelende NL brand biedt duidelijk kansen voor sterke gezamenlijke positionering. We onderzoeken hoe we ons sterker gezamenlijk kunnen positioneren en de nieuwe branding tools hiervoor kunnen gebruiken. We sluiten als kennissector graag aan bij het NL-brede verhaal. Nu het NL-brand gelanceerd is, is het zaak te zorgen dat alle relevante partijen het kunnen gaan inzetten én dat de communicatie geladen wordt met strategisch-inhoudelijke boodschappen, bijvoorbeeld op de (nu nog bèta-versie van de) NL branding website.

4. Kenniskaart NL

De ministeries van OCW en EZK werken aan een "bosatlas" van kennis- en innovatiegebieden in Nederland. Daarbij streven we ernaar om de zichtbaarheid van kennis te vergroten, zodat samenwerking met private partijen in binnen- en buitenland wordt gefaciliteerd. De "bosatlas" is méér dan een statische weergave: het streven is om de publieke en private partijen die data over kennis en innovatie voortbrengen, bij elkaar te brengen zodat een dynamische "weerkaart" ontstaat. Het bundelen van bestaande expertise bij verschillende partijen zoals RIVM, PBL, RVO, CBS, Regieorgaan SIA, hogescholen en de universiteiten is de eerste stap. Bestaande initiatieven worden geïnventariseerd, waaronder bijvoorbeeld de Impact Atlas van de VH, onderzoek naar clusters, en de diverse publicaties van PBL en CBS.

⇒ Post Covid-19 zie je landen als Duitsland, UK, Singapore reageren met omvangrijke kennis-innovatie pakketten. Het veld en de NL positie zal bewegen, het is zaak hier goed op in te spelen, ten einde NL als innovatie leader, top vestigingslocatie een betere plek te geven.

5. Stimulering centrale rol kennis in de Europese Unie

Agendering in ISO-NL voor sterker geluid vanuit Nederlands rond kennis in Brussel, bijvoorbeeld nu met de Mission Boards en de Green Deal. Ook in de MFK-onderhandelingen kan ISO-NL een geluid laten horen over het belang van de programma's voor onderzoek voor Nederland en de Nederlandse handelspositie. In Brussel worden grote inspanningen voor publiek-private samenwerking gepleegd waarbij steun vanuit ministeries ons zeer zou helpen. Hoe kunnen we als Nederland kennisland nog beter samen in Brussel en Den Haag optrekken om een ambitieus Europees kaderprogramma voor onderzoek en innovatie te realiseren?

⇒ Post Covid-19 zijn de Europese herstelprogramma's die gericht zijn op Green en Digital uit de crisis komen, een enorme kans voor NL. Hiervoor is het nodig ons hier nationaal goed op te organiseren en bereid te zijn te matchen met investeringen voor Europese en bilaterale (bijv NL-Dui of NL-Fr) programma's.

From: (10)(2e) <(10)(2e)@minbuza.nl>

Sent: maandag 29 juni 2020 15:45

To: (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e)@minbuza.nl>

Subject: FW: Vooroverleg ISO NL

Ha (10)(2e),

Bij deze het jaarplan, je stond blijkbaar niet op cc ;)

From: (10)(2e) <(10)(2e)@vsnu.nl>

Sent: zondag 28 juni 2020 17:49

To: (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e)@minbuza.nl>

Subject: RE: Vooroverleg ISO NL

Beste (10)(2e),

[00077]s Pieter Duisenberg wil ik nog het voorstel jaarplan ISO-NL vanuit portefeuille kennis en talent ten beh12249 van distributie aan de leden inbrengen. Het is een herziene versie van het eerder ingebrachte jaarplan waarbij

wordt ingespeeld op de veranderde omstandigheden door COVID-19.
Daarnaast vroeg ik mij af of er toevallig nog aanvullingen op de agenda waren geweest?

Met vriendelijke groet,

Van: (10)(2e)
Verzonden: maandag 15 juni 2020 15:32
Aan: (10)(2e); (10)(2e) <(10)(2e)@minbuza.nl>
Onderwerp: RE: Vooroverleg ISO NL

Beste (10)(2e),

Hartelijk dank voor het delen van de voorlopige agenda, hier kunnen we zeker mee uit de voeten. Ik kijk uit naar de verdere invulling van de agenda.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e) | Beleidsadviseur | (10)(2e) (10)(2e)@vsnu.nl

Ontdek hoe de Nederlandse universiteiten samenwerken en oplossingen bieden in coronatijd

Vereniging van Universiteiten (VSNU) | Lange Houtstraat 2 | Postbus 13739 | 2501 ES Den Haag
+31 (0)70 302 14 00 | www.vsnul.nl | [Twitter](#) | [LinkedIn](#)

Dit mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Als dit bericht niet voor u bestemd is, wordt u vriendelijk verzocht dit aan de afzender te melden. De VSNU staat door de elektronische verzending van dit bericht niet in voor de juiste en volledige overbrenging van de inhoud, noch voor tijdige ontvangst daarvan. Aan de inhoud van dit mailbericht kunt u geen rechten ontleen.

Van: (10)(2e); (10)(2e) <(10)(2e)@minbuza.nl>
Verzonden: woensdag 10 juni 2020 09:33
Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@vsnu.nl>; (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e)@minbuza.nl>
CC: (10)(2e) <(10)(2e)@vsnu.nl>
Onderwerp: RE: Vooroverleg ISO NL

Beste (10)(2e)

De ISO NL Commissie vindt momenteel (10 juni) plaats, waarin ook de agenda voor de ISO NL vergadering in aanwezigheid van ministers Kaag en Wiebes wordt besproken. De agenda is nu nog niet definitief vastgesteld, maar onderstaande punten komen in ieder geval aan bod:

- Aanbevelingen t.a.v. de Internationale Financiering van het MKB
- Internationale Actie-agenda COVID-19 – voortgang
- Bespreking ISO NL jaarplan 2020 op basis van door portefeuillehouders ingebrachte A4-tjes. Tijdens bespreking aandacht voor onderlinge interactie, samenwerking en krachtenbundeling binnen het ISO NL netwerk

Zodra er meer bekend wordt over de verdere invulling van de agenda zal dit worden gedeeld.

Hoop dat jullie hiermee uit de voeten voor de 15^e.

Met groet,
(10)(2e); (10)(2e)
00077

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Beleidsmedewerker Publiek-Private Samenwerking
Directie Internationaal Ondernemen
Directoraat-Generaal Buitenlandse Economische Betrekkingen
.....
M +31 (0)6 25 71 83 94
E [(10)(2e)]@minbuza.nl
LinkedIn : aylinaksu
.....
Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag

From: [(10)(2e)] [(10)(2e)]@vsnu.nl>

Sent: vrijdag 5 juni 2020 17:00

To: [(10)(2e)], [(10)(2e)] <[(10)(2e)]@minbuza.nl>

Cc: [(10)(2e)] <[(10)(2e)]@vsnu.nl>, [(10)(2e)], [(10)(2e)] <[(10)(2e)]@minbuza.nl>

Subject: Vooroverleg ISO NL

Beste [(10)(2e)],

Op 15 juni staat een voorbereidend overleg gepland voor de ISO NL bijeenkomst van 6 juli. Willemijn Dicke (in cc) en ik zullen dit overleg bijwonen en willen van de gelegenheid gebruik maken om de onderwerpen die op de agenda komen van het ISO NL overleg goed voor te bespreken met het veld.

Heb jij toevallig al zicht op wat er op de agenda komt 6 juli, en zou je dit met ons kunnen delen? Wat ons betreft zouden in ieder geval de volgende twee onderwerpen op de agenda mogen: Jaarplan; Missies.

Graag hoor ik van je!

Met vriendelijke groet,

[(10)(2e)] Beleidsadviseur | [(10)(2e)] [(10)(2e)]@vsnu.nl

Ontdek hoe de Nederlandse universiteiten samenwerken en oplossingen bieden in coronatijd

Vereniging van Universiteiten (VSNU) | Lange Houtstraat 2 | Postbus 13739 | 2501 ES Den Haag
+31 (0)70 [(10)(2e)] | www.vsnul.nl | [Twitter](https://twitter.com/vsnu) | [LinkedIn](https://www.linkedin.com/company/vsnu)

Dit mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Als dit bericht niet voor u bestemd is, wordt u vriendelijk verzocht dit aan de afzender te melden. De VSNU staat door de elektronische verzending van dit bericht niet in voor de juiste en volledige overbrenging van de inhoud, noch voor tijdige ontvangst daarvan. Aan de inhoud van dit mailbericht kunt u geen rechten ontlenen.

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Reeds openbaar

Notitie: Publiek-private samenwerking binnen het ISO-ecosysteem

Inleiding

Ruim een jaar na de start van het publiek-private bouwwerk wordt nu met de eerste formele zitting van het Internationale Strategische Overleg (ISO) een belangrijke volgende bouwsteen gelegd van een ecosysteem. Een bouwwerk dat de vele goede initiatieven die er al zijn bundelt en meer (mkb-)ondernemers gaat stimuleren om met het buitenland zaken te doen.

Waar staat het ISO NL bouwwerk nu?

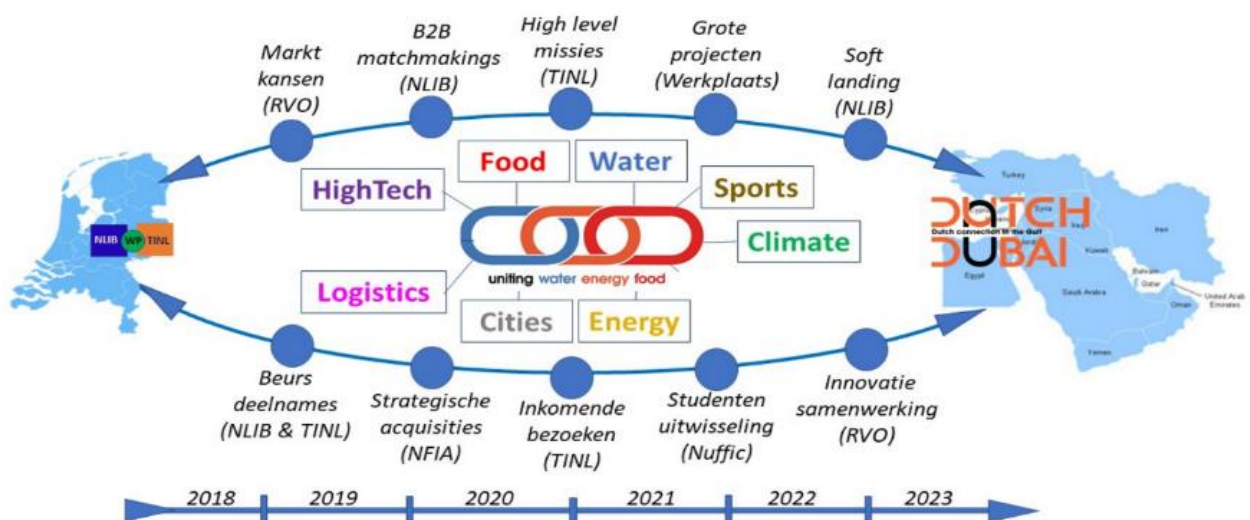
Governance

In 2018 zijn NLinBusiness (privaat), Trade & Innovate NL (publiek) en de publiek-private NL Works ('De Werkplaats') volledig operationeel geworden. Om de complementariteit van verantwoordelijkheden en activiteiten van deze drie eenheden te bewaken, is medio 2018 de zogenaamde ISO Commissie (Cie) in het leven te roepen; als operationeel-strategisch schakelpunt tussen strategie, beleid en uitvoering. Deze ISO Cie bestaat uit de directeur van VNO-NCW en MKB-NL (vz), DG Buitenlandse Economische Betrekkingen (BZ) en SG Economische Zaken & Klimaat. De directeurs van de bovengenoemde partijen en van RVO Internationale Programma's nemen hieraan ook deel. De ISO en de ISO Cie hebben een gezamenlijk secretariaat bestaande uit vertegenwoordigers van overheid en bedrijfsleven.

Stand van zaken gezamenlijke activiteiten: Zowel NLinBusiness (B2B), NL Works (B2G) als Trade & Innovate NL (G2G) werken de komende jaren aan de volgende activiteiten.

Meerjarige programmering op prioritaire regio/landen/thema's

Meerjarige publiek-private programmering heeft als doel om meer rendement te halen uit de activiteiten die ondernomen worden om ondernemers optimaal te positioneren voor zakendoen in het buitenland. Dit jaar is gestart met de meerjarige programmering van pp-activiteiten op de Golf-regio. Inkomende en uitgaande missies en o.a. strategische beurzen voor topsectoren, zijn net als grote internationale 'events' – zoals in de Golf Dubai EXPO 2020 beurs en het WK voetbal in Qatar in 2022 – goede middelen om de meerjarige programmering mee in te richten.

Vanuit de leerervaring met het Golf programma zal in april gestart worden met de programmering op Duitsland, gevolgd door het thema "internationalisering energietransitie". Op basis de uitkomsten en leerervaringen van deze drie 'pilots' is de ambitie om vanaf Q3 2019 een zestal meerjarige programma's rond land/thema combinaties op te zetten, inspelend op de prio-

landenlijsten van BZ en EZK, topsectoren, VNO-NCW MKB-NL en de nieuwe missies van het missie gedreven innovatiebeleid.

Projecten en programma's

China – High-tech Sustainable Pig Farming:

De Chinese overheid wil varkenshouderijen duurzamer (antibiotica reductie, verlaging milieubelasting), veiliger (African Swine fever) en efficiënter (grondstoffengebruik) maken. Een consortium van 14 MKB-ers o.l.v. coöperatie Agrifirm biedt een innovatief totaalconcept voor heel China te starten met een demofarm met ruimte voor productie, demonstratie van technieken, toegepast onderzoek, training van toekomstig Chinees personeel en veterinaire voorlichting. Resultaat tot nu: private investering toegezegd, consortiumpartners hebben formeel ingestemd, bouwgrond voor innovatieve testboerderij is toegewezen.

Een belangrijk onderdeel van de meerjarige programmering betreft het ontwikkelen en ondersteunen van de deelname van Nederlandse consortia aan grote, complexe economische programma's in het buitenland. Doel is deze consortia te ondersteunen bij het opzetten van business concepten om deze vervolgens op te schalen naar meerjarige impactprogramma's t.b.v. het Nederlandse verdienvermogen en de realisatie van SDG's. De praktijk leert dat met name het MKB in deze aanpak meerwaarde ziet. In het portfolio zitten nu 7 projecten. Ter illustratie: in het

consortium rond het India-programma zijn twee MKB-ers leidend, in Colombia 4 en in China participeren onder de vleugels van een grootbedrijf maar liefst 14 MKB-ers. Nieuwe 'leads' komen voort uit het ecosysteem (o.a. posten, topsectoren, regiopartners en brancheverenigingen) en worden door NL Works, met inbreng van NLinBusiness, Trade & Innovate NL en partners, tot ontwikkeling gebracht. De ambitie is dit aantal in 2019 uit te breiden tot 20, oplopend tot max. 30 in 2020. Voorstellen voor internationale impactprogramma's kunnen door consortia van bedrijven en kennisinstellingen worden ingediend.

Coördinatie in voorbereiding, opzet én follow-up missies

Economische missies en beursbezoeken zijn een krachtig middel in de economische diplomatie en spelen daarom een belangrijke rol in de programmering van de meerjarige actieagenda's op prioritaire landen/thema's. Het afgelopen jaar zijn er vanuit het pp-ecosysteem goede stappen gezet zoals beschreven in de kamerbrief van 18 december. Met name in de gezamenlijke opzet (slimme inzet van capaciteit, kennis en netwerken) in de voorbereiding én follow-up van grote uitgaande en inkomende missies. Met als 'best-practises' de 'flagship' missies naar Colombia (november) en Vietnam & Maleisië (februari), innovatiemissie Smart Cities naar New York (mei) en de inkomende Beierse economische missie (november) in nauwe samenwerking met de regionale partners (grote steden, ROM's). De missie naar Colombia o.l.v. Mark Rutte en Hans de Boer werd aangegrepen om motto 'van contact naar contract' invulling te geven. De missie had 110 deelnemers waarvan er 70 meededen aan matchmaking. Doordat de follow-up voor het eerst actief op te pakken, volgden 35 daarvan dit op in een "soft landing programma" van NLinBusiness. Daarmee steeg het percentage van bedrijven die een missie opvolgt naar 50%. Werkplaatsprojecten zoals het 'Healthy Villages Colombia' programma worden inmiddels ook succesvol geïncorporeerd in het missie programma.

Versterking publiek-private dienstverlening aan ondernemers

De komende jaren zullen de partners in het ecosysteem zich inzetten om de dienstverlening aan (mkb) ondernemers te verbeteren; ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid en expertise. De ISO Cie ziet toe op de complementariteit en het effect. Trade & Innovate NL (G2G) zet zich in om het publieke regionale netwerk te vergroten van momenteel 8 naar alle 16 relevante, gekwalificeerde Nederlandse publieke uitvoeringsorganisaties. Zij brengt samenhang in de activiteiten, en via de eigen communicatiekanalen worden elkaars en de gezamenlijke activiteiten

onder de aandacht gebracht. Hierdoor worden meer ondernemers geïnformeerd. NLinBusiness zet in op een versterking van het buitenlandse netwerk door bilaterale handelskamers te versterken die, complementair aan de B2G diensten van het lokale postennetwerk, ondernemers B2B kunnen bijstaan in het realiseren van hun internationale ambities. De eerste van deze 'soft landing spots' is in 2018 geaccrediteerd in Bogota. Op 12 februari is het Holland House in Mexico-City geopend en in 2019 wordt gestreefd naar de accreditatie van nog 5 hubs. Daarnaast is in 2018 een digitaal platform ('mkb-tripadvisor') gelanceerd, waar ondernemers 24/7 communiceren met andere ondernemers en op die manier kennis en ervaringen uitwisselen.

Het Holland House in het Colombiaanse Bogota is in november 2018 als eerste lid geworden van het NLinBusiness netwerk. In 2019 worden er op nog 5 plekken in de wereld vergelijkbare *business hubs* opgericht. Nederlandse ondernemers kunnen daar terecht voor doorverwijzing naar een goede juridisch of pay-rolling adviseur, partner search, vertaaldiensten of kantoorruimte.

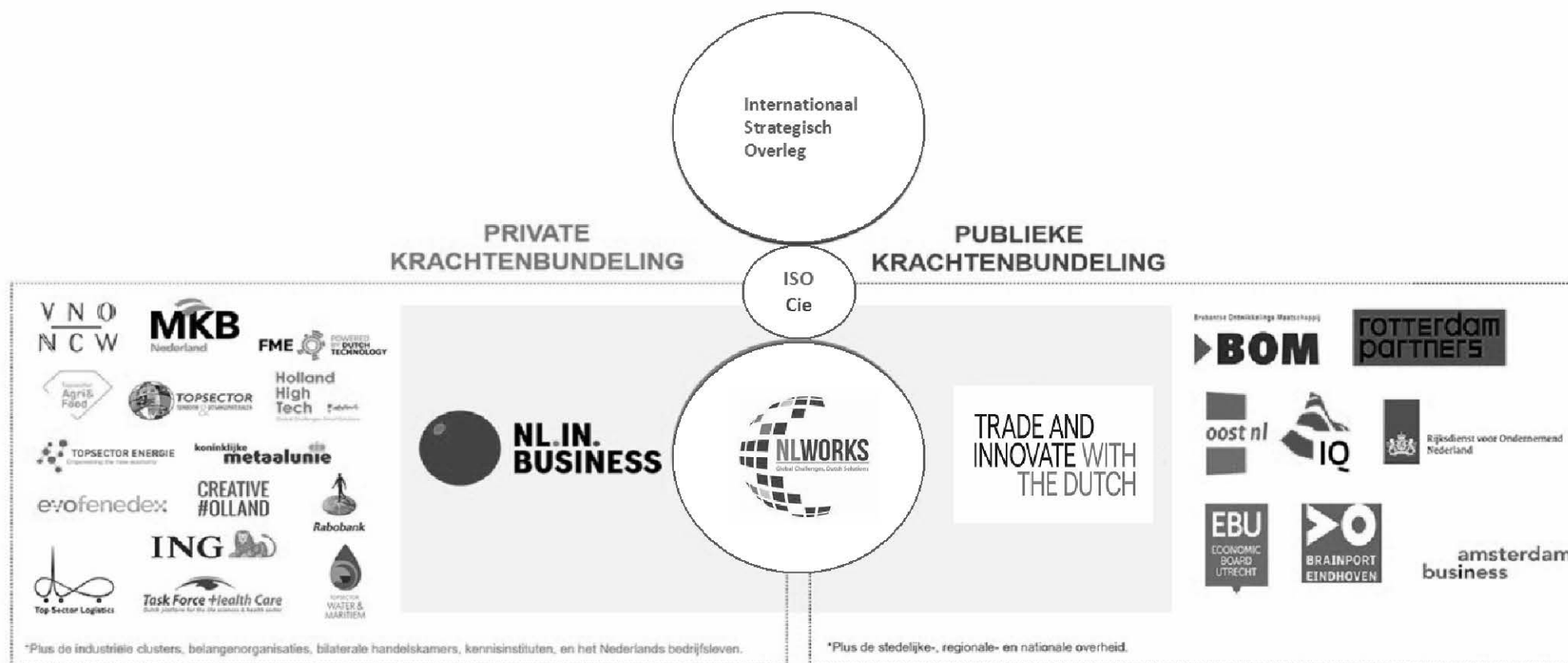
Waar staan we met opbouw pp-ecosysteem?

Goede start:

- pp-bundeling krijgt vorm
- meerjarige programmering prio-landen/thema's
- projecten – impactprogramma's
- missies: Voorbereiding, opzet, follow-up
- pp-dienstverlening aan ondernemers

Wat moet groeien, en waar kan ISO helpen?

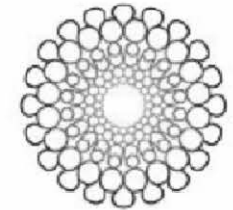
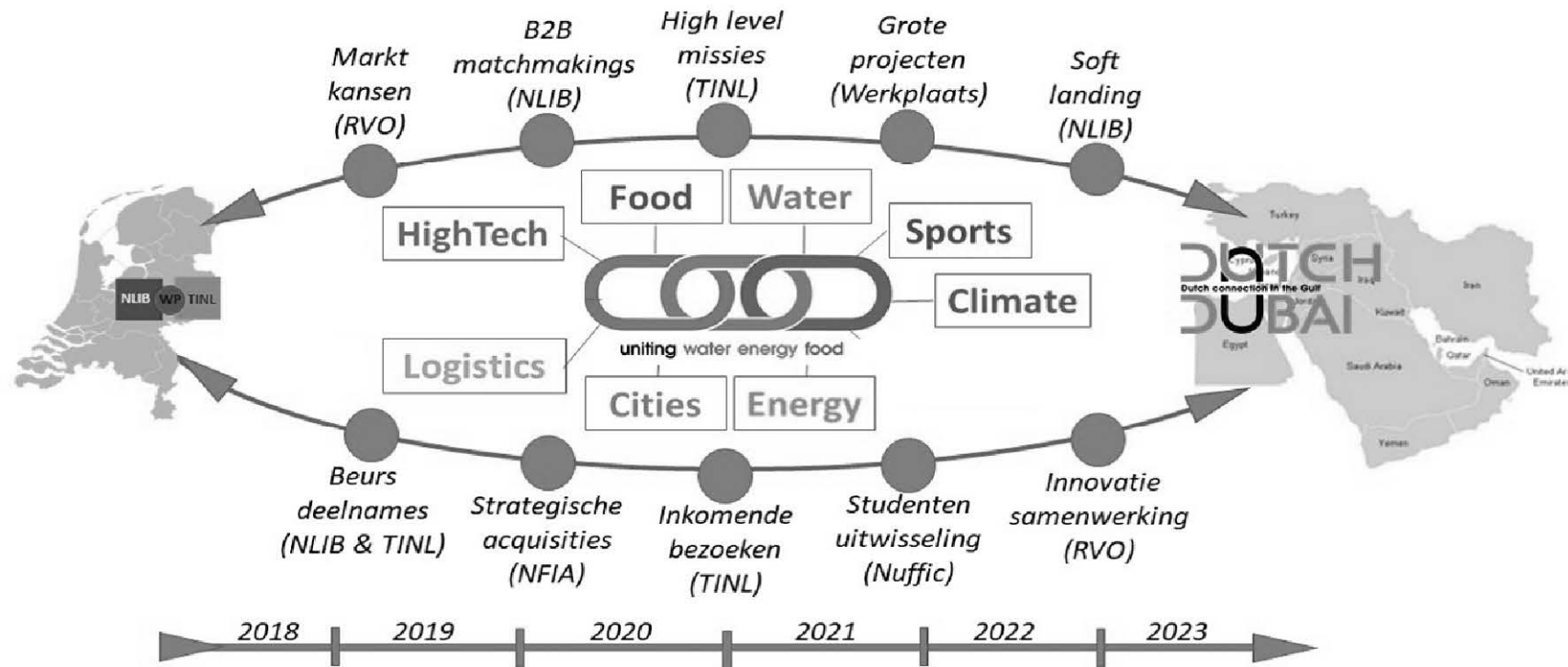
PP-bundeling krijgt vorm

Meerjarige programmering prio-land/sector/thema

Pilot 1: Golf regio

(februari – april)

إكسبو 2020 دبي
دبي، الإمارات العربية المتحدة
DUBAI, UNITED ARAB EMIRATES

Pilot 2 : Duitsland (Q2)   Pilot 3: thematische insteek Energietransitie (Q3)

Vanaf Q4 2019 - 2020: start 6 meerjarige programma's

PP-projecten - impactprogramma's

Impactprogramma China: High-tech Sustainable Pig Farming

Ambitie:

- Openen Chinese markt voor Nederlandse geïntegreerde varkenshouderij & innovatieve en duurzame oplossingen
- *Providing a healthy business & growth model for Chinese pig meat production*

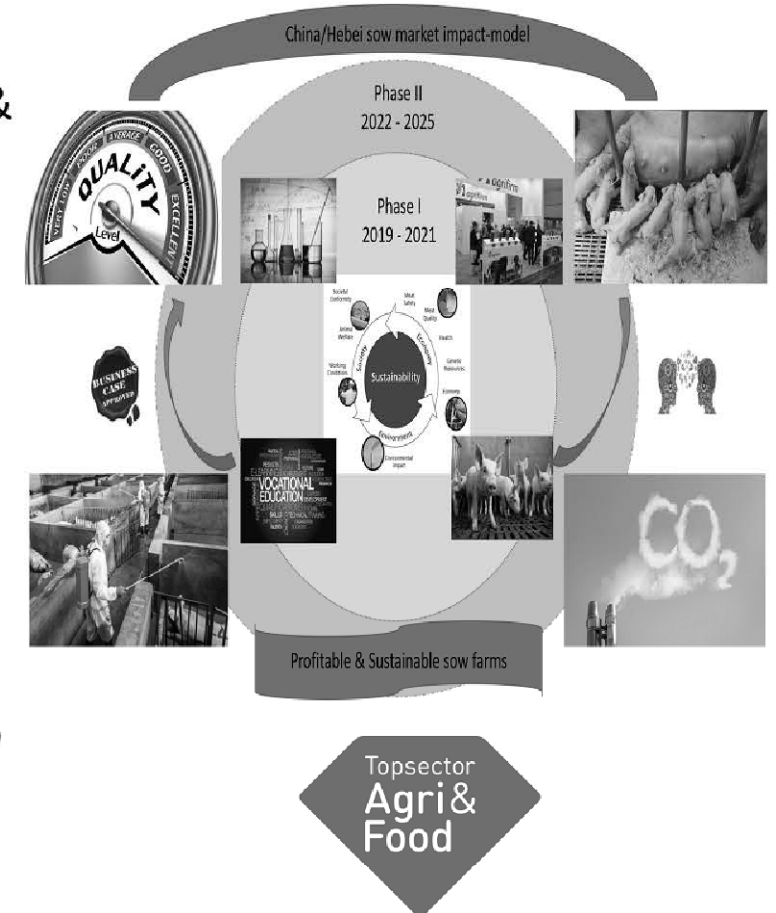
Doelen: 2,5 – 4% marktaandeel in Chinese varkenshouderijmarkt

- Verhogen Chinese product kwaliteit & veiligheid
- Verlagen 'industry footprint' & klimaatbelasting
- Verbeteren dierenwelzijn
- Verhogen (veterinaire) scholingsgraad
- Vergroten welvaart rurale gebieden

Providing a healthy business & growth model for Chinese pig meat production

Maar eerst: bouw Demonstration Farm & Training/Test Center (2019)

- 14 MKB-ers
- Publiek-private inzet (G2G, B2G, B2B)
- Koppeling kennis en training

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

Missies: voorbereiding, opzet en follow-up

Best practises: Colombia, Vietnam/Malaysia, Smart Cities NYC & inkomend bezoek Beieren

- Tijdige publiek-private voorbereiding (keuze landen, sectoren)
- Opzet: slimme inzet van capaciteit, kennis en netwerken
- Follow-up: organisatie Re-meet min. 3 weken na de missies

Vergroten kennis/landeninformatie/kansen via gezamenlijke activiteiten (business weeks, Global Entrepreneurship Summit)

PP Dienstverlening voor ondernemers

Regie van de klantenreis

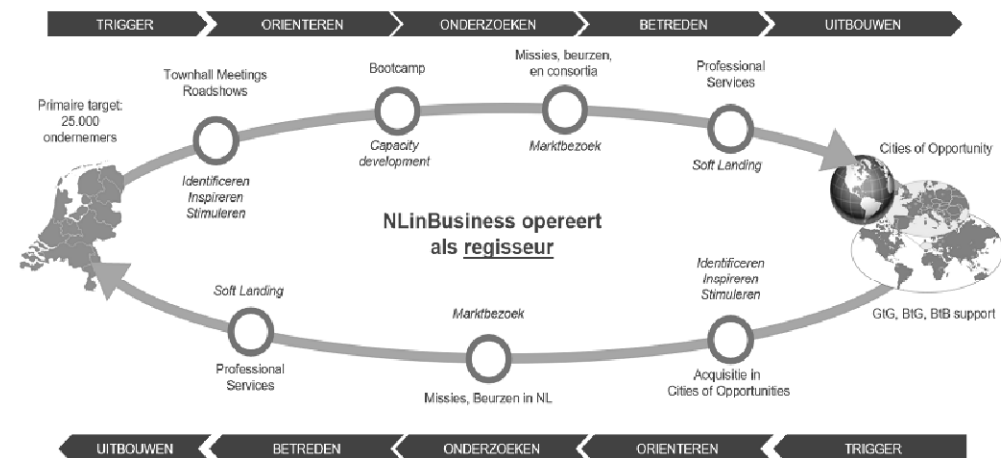
- 'Soft-landing spots': golden cities/silver cities
- Accreditatie 1e hub: Holland House Colombia, groeiend naar 5 in 2019
- Verlaging drempel MKB deelname beurzen en missies

◆ Golden cities (25)
● Silver cities (15)

Verbeterde gecombineerde informatievoorziening

- Bekendheid publiek-private dienstenpakket
- Delen van ondernemerservaringen/digital platform
- Vergroten bereik MKB en geleverde diensten

Wat moet nog groeien & waar kan ISO helpen?

Ruimte, vertrouwen, capaciteit om te groeien: in activiteiten, portfolio & participatie van partners;

- Interne lerende vermogen pp-ecosysteem verder vergroten (vb. rondom missies)
- Toewerken naar gedeelde – centrale doelen – en ambities door consistent (nat.-intern.) beleid en inzet departementen, bewindspersonen, bestuurders en private kopstukken uit bedrijfsleven;
- Kenniscomponent verstevigen door actieve participatie kennis- en opleidingsinstellingen;
- Reflecteren op instrumentarium bilaterale samenwerking op handel, innovatie, acquisitie investeringen en kennis en talent;
- Oog houden voor belang inkomende bezoeken
- Gedeelde verantwoordelijkheid en presentatie richting ondernemer

Vraagt om actieve rol portefeuillehouders:

- Helpen oplossen knelpunten door mobilisering achterban en partners met kennis/advies bij te staan;
- Problemen bij internationalisering MKB ook beetpakken (b.v. financiering)
- Gedragen ideeën voor nieuwe complexe internationale projecten in te brengen.

Voorstel ambities en activiteiten Kennis & Talent - ISO-NL

In deze notitie worden voorstellen gedaan voor de invulling van de portefeuille Kennis en Talent binnen het Internationaal Strategisch Overleg (ISO-NL), ter bespreking tijdens de ISO-NL vergadering op 18 februari 2018. Pieter Duisenberg, voorzitter VSNU, is namens het kennisveld lid van ISO-NL en beheert deze portefeuille. Hieronder worden de ambities, voorstellen voor activiteiten, en de wijze van vertegenwoordiging van het kennisveld weergegeven.

1. Ambities voor Nederland

We willen Nederland neerzetten als mondiale speler met uitmuntende vestigingscondities en onmisbare kennis: dat is het doel van ISO-NL, zoals ook geformuleerd in het rapport Buijink.¹ Een land dat haar kracht kent en deze inzet voor de grote (internationale) maatschappelijke uitdagingen. Voor dit doel is de inzet van het Nederlandse kennisveld onmisbaar. Het is daarom de ambitie van de kennissector om aan de internationale top te staan en in publiek-private samenwerking met overheid en bedrijfsleven een maximale bijdrage te leveren aan de Nederlandse internationaliseringsstrategie gericht op kansrijke landen, regio's en technologieën, topsectoren).

Dit betekent dat kennisinstellingen, overheid en bedrijfsleven elkaar goed weten te vinden; dat er een gezamenlijke Nederlandse strategie bestaat met duidelijke focus; dat wetenschappelijk talent, talentrijke studenten en kenniswerkers Nederland goed weten te vinden; dat wetenschappers in Nederland optimaal internationaal kunnen samenwerken; en dat Nederland bekend staat als sterk innovatie- en kennisland.

2. Activiteiten

Om bovenstaande ambities te realiseren, richt ISO-NL Kennis & Talent zich in 2019 ± 2020 op bijdragen aan vier activiteiten. Deze bevinden zich ook in het verlengde van de Internationaliseringsvisie Ministerie OCW (2018) en Internationaliseringsagenda VSNU en Vereniging Hogescholen (2018). Deze activiteiten onderscheiden zich van andere relevante activiteiten binnen het kennisveld rond het thema internationale positionering doordat deze

1. Monitoring van het kennis- en innovatieklimaat van Nederland.

Vanuit ISO-NL wordt een brede monitor ontwikkeld waarin kerngegevens worden weergegeven over het kennis- en innovatieklimaat van Nederland. ISO-NL vervult hiermee een signaalfunctie ten aanzien van het brede kennis- en innovatieklimaat van Nederland. Binnen ISO-NL wordt de monitor besproken en wordt gesignaleerd als indicatoren aanduiden dat niet de vooruitgang wordt geboekt die beoogd is. Deze monitor is breder dan de activiteiten hieronder, en bevat daarmee ook indicatoren die bijvoorbeeld iets zeggen over de kwaliteit van onderwijs en onderzoek en investeringen in R&D. In de monitor worden vragen beantwoord als:

- in hoeverre is Nederland een aantrekkelijk land voor internationaal talent?
- hoe presteert Nederland en hoe presenteren Nederlandse instellingen in vergelijking met andere landen, als het gaat om innovatie, kwaliteit van onderwijs

¹ Team Nederland: Samen sterker in de wereld: Een actieplan voor banen en groei

en onderzoek, samenwerking door wetenschappers, en financiering van kennis en innovatie?

Op basis van deze monitor streven we, mede op basis van de ambities die zijn gesteld in het rapport Buijink, ambities in de vorm van een aantal kerngegevens na:

- § In 2030 hebben we 200.000 kenniswerkers aangetrokken uit het buitenland (+30% ten opzichte van de huidige trend). Deze kenniswerkers worden aangetrokken voor kennisinstellingen en voor het bedrijfsleven, met extra aandacht voor tekortsectoren.
- § In 2030 heeft Nederland minstens haar positie behouden op de Global Competitiveness Index (WEF) en de European Innovation Scoreboard ± inclusief op de betreffende factoren Kennis & Talent.
- § In 2030 noteren we in de Global Talent Competitiveness Index (INSEAD) een vijfde plek (van in 2018 negende).
- § In 2030 noteren we in de Global Cities Talent Competitiveness Index (INSEAD) minimaal twee Nederlandse steden in de top 10 (in 2017 stond alleen Eindhoven hierin op een negende plek, in 2018 stond geen enkele Nederlandse stad in de top 10).

Een uitgebreidere lijst met gegevens die in deze monitor kunnen worden gebruikt, zijn opgenomen onder 4).

2. Actieve rol van de kennisinstellingen in internationaal beleid

Het is van belang dat het kennisveld een actieve rol vervult in de vormgeving van het internationale beleid. Dit vertaalt zich in vroegtijdige en programmatische betrokkenheid bij de ontwikkeling van Nederlands internationaal beleid op focuslanden, inclusief handels- & kennismissies en internationale strategische allianties met relevante kennisinstellingen in de focuslanden. Deze actieve rol uit zich concreet op de volgende punten:

A) Focus op een aantal landen:

Dit zijn in ieder geval de pilotlanden China (2019 missie) en Indonesië (2020 missie) en landen die vanuit het oogpunt van wetenschappelijke samenwerking prioriteit hebben. Ook de focuslanden/-

Vanuit het Strategisch Beleidsoverleg OCW wordt voorgesteld om de volgende landen als focuslanden te prioriteren: China, Indonesië, India, Duitsland. Dit zijn bij uitstek landen waarvoor geldt dat samenwerking vanuit Nederland baat heeft bij een triple helix benadering, en dus bij prioritering vanuit ISO-NL. Sterke onderzoekssamenwerking vanuit verschillende kennisinstellingen met deze landen, met focus op verschillende onderzoeksgebieden, biedt een vruchtbare bodem voor brede samenwerking vanuit de triple helix. Het is van belang om de focuslanden spoedig vast te stellen, zodat in de huidige kabinetsperiode nog concrete stappen gezet kunnen worden voor samenwerking met de focuslanden.

Kennisinstellingen vertegenwoordigd door VSNU, VH en NWO zullen tevens inzetten op samenwerking in gezamenlijkheid met Zuid-Afrika, maar deze focus hoeft niet ondergebracht te worden bij ISO-NL.

Op basis van de ervaringen van de Taskforce Landenstrategie is het van belang om voor elk focusland een duidelijke opdracht te formuleren.

- Meer integratie en transparantie van beschikbare beurzen- en onderzoek
Leiding daarvan (trekkers: Nuffic, NWO.
Monitoring SBO);
- Het versterken en meer op elkaar afstemmen van de ondersteunende infrastructuur:
SRWMO 1% 62 1 (62 1) -attaches, etc. (trekkers: Nuffic, BHOS, RvO, NWO.
Monitoring SBO);
- Study-in-Holland meer verbinden met behoud van internationale studenten in sectoren
met tekorten aan talent. 2 RN 1 HVR 1 XCH 1 IFK P HHUKLHRS LEFKWQ 1 WHNNHU 1 XIIIF 1
- Waar wenselijk trekken kennisinstellingen samen op voor samenwerking met specifieke
landen, buiten de ISO-NL focuslanden, bijvoorbeeld Zuid-Afrika (trekker:
kennisinstellingen);
- 9HLEQQGQ LP HWSURJ UDP P DVI RS LJ URQG YDQL FDSDFW L EXIGLO Q LHQP RJ HOMKHGL GH KHW
nieuwe Orange Knowledge Programma gaat bieden (trekker: Nuffic, Monitoring SBO).

3. Afstemming kennisveld

Nu het bestuurlijke orgaan ISO-NL van start is gegaan, is het belangrijk om een proces in te richten voor afstemming rond internationale positionering en branding. Van belang is dat dit onderwerp sectoroverstijgend is; het gaat niet louter om kennisinstellingen maar om het bredere kennisveld.

Het ISO-NL overlegt 3-4 keer per jaar. Voor kennis & talent is bestuurlijke afstemming noodzakelijk. Daartoe wordt dit periodiek geagendeerd in:

- §   Zesvoorzittersoverleg (VSNU, KNAW, NWO, VH, NFU, TNO)
- §   Kenniscoalitie (kennissector inclusief VNO-NCW)
- §   Strategisch Beleidsoverleg (SBO), onder voorzitterschap van de DG OCW (de voormalige Taskforce Landenstrategie)

Vanuit hun eigen verantwoordelijkheid zorgen VSNU en VH voor afstemming met:

- § VSNU: SSPG en UPI
- § VH: BCI en HIB
- § VSNU/VH: Netwerk kennissteden

Er wordt een ambtelijke werkgroep ingericht waarin de verschillende verbonden organisaties samenwerken, over de breedte van internationale positionering en branding. Dit betreft de kennis & talent inbreng in ISO-NL, vergaderingen van SBO, de activiteiten van de werkplaats, en alle onderwerpen die hieronder vallen. Voor deelname aan de werkgroep worden in ieder geval uitgenodigd: VSNU, VH, Nuffic, KNAW, NWO, en TNO. Voor het goed betrekken van de universiteiten en hogescholen kunnen enkele medewerkers van de instellingen gevraagd worden deel te nemen aan de werkgroep. Ook NFU en de MBO-raad zullen geïnformeerd worden over de voorbereidingen in de werkgroep en waar nodig input kunnen leveren. De werkgroep zou in ieder geval vier weken voor elke ISO-NL vergadering bijeen moeten komen, om input voor de agenda te kunnen leveren. Daarnaast kan in de werkgroep de frequentie besproken worden. Gedacht kan worden aan tweemaandelijks/ zeswekelijks.

4. Monitoring kerngegevens

Er wordt een monitor ontwikkeld op basis van grotendeels bestaande gegevens:

Talent:

- Stay-rate internationale studenten: na 5 jaar (CBS) en na afloop studie (NAE).

- § Ntb indicator brain drain/gain wetenschappelijk talent.
- § Arbeidsmarkt tekorten naar sectoren (ROA).

Internationale positionering:

- § Global Competitiveness Index (WEF) ± hieruit: factoren Kennis & Talent.
- § European Innovation Scoreboard (EU) ± hieruit: factoren Kennis & Talent.
- § Global Innovation Index (INSEAD) ± hieruit: factoren Kennis & Talent.
- § Global Talent Competitiveness Index (INSEAD).
- § Global Cities Talent Competitiveness Index (INSEAD).
- § Global Ranking Universities (WUR, CWTS, Times Higher Education).
- § Most Innovative Universities rankings (Times Higher Education, Reuters).
- § 5HSXVDMHLDQNLQJ V 7IP HV + U KHU(GXFDMRQ** ♀
- § Statistieken Open Science/Open Access ontwikkelingen/voortgang
- § Statistieken Study-in-Holland en Holland alumninetwerk (Nuffic)
- § Start-up rankings

Locatie factoren:

- § R&D barometer locatiefactoren belang en scores (VNO NCW)
- § Balans van de Wetenschap, ntb indicatoren uit deze publicatie (Rathenau)
- § Nationale Studenten Enquête (NSE)
- § Samenwerkingsindicatoren (Times Higher Education, bibliometrische overzichten, strategische netwerken)
- § SDG focus indicatoren (bibliometrische overzichten)

Financiële kerngegevens versus internationale vergelijking:

- § Publieke en private R&D in % GDP (OESO)
- § R&D in internationaal perspectief, ntb indicatoren uit deze publicatie (Rathenau)
- § R&D goes global: investeringen van/naar buitenland, ntb indicatoren (Rathenau)
- § (XURSHMHRQGHUJ RHMVYRRUWMDIQ UHMXUDMRV 592 ♀

BIJLAGE - ACHTERGROND

Het Internationaal Strategisch Overleg (ISO-NL) is vooraf gegaan door een aantal beleidsbepalende notities, die richting geven aan de ISO-NL ambities en activiteiten:

- § Team Nederland: Samen sterker in de wereld (Stuurgroep Buijink, april 2017);
- § WTI-Diplomatie ± Offensief voor internationalisering van wetenschap, technologie en innovatie (AWTI, mei 2017);
- § Rapport Taskforce Landenstrategie (ministerie van OCW, 19 december 2017);
- § Investeren in Perspectief - Goed voor de wereld, goed voor Nederland (ministerie van Buitenlandse Zaken, 18 mei 2018);
- § Naar Missiegedreven Innovatiebeleid met Impact (ministerie van Economische Zaken, 13 juli 2018).

Deze notities geven richting aan de doelen en ambities van Nederland op het gebied van positionering van Nederland in de wereld en de samenwerking op dit vlak binnen Nederland. In de bijlage zijn de meest relevante passages uit deze notities opgenomen. Wie door de oogbaren naar de inhoud van deze rapporten kijkt, kan een aantal hoofdlijnen destilleren:

- § Een goede positionering van Nederland in het internationale speelveld is essentieel. Deze positie moet behouden en versterkt worden, opdat Nederland internationaal krachtig kan blijven opereren en onze krachten internationaal erkend en benut worden;
- § Brede consensus bestaat over het belang van een versterkte samenwerking binnen Nederland tussen publiek en privaat ten aanzien van internationale positionering van Nederland;
- § In internationale positionering moet Nederland een sterke focus leggen op de innovatiekracht van kennisland Nederland en zijn bijdragen aan de *sustainable development goals* (SDGs);
- § Gezien het belang van samenwerking tussen publiek en privaat en de sterke innovatiekracht van Nederland is een stevige positie van kennisinstellingen in de samenwerking voor internationale positionering onontbeerlijk;
- § De sterkere samenwerking, positie voor het kennisveld en focus op innovatiekracht in de positionering van Nederland zijn gebaat bij een gezamenlijke branding;

Relevante passages rapporten

Team Nederland: Samen sterker in de wereld (Stuurgroep Buijink, april 2017)

3T 0LYRRUZ RRUG 4D HGR 44 7 4 KHIIWGH 1 XWFK 4UDGH 1 4 QYHWP HQW 4RDUG 4 7 4 4HHQ 4SXECHN private Stuurgroep gevraagd te adviseren over hoe Nederland zijn positie op internationale markten kan versterken. Onze internationale prestaties op het gebied van handel, investeringen en innovatie zijn goed, maar is dit gezien de grote uitdagingen van morgen goed genoeg? Op de groeimarkten blijft Nederland namelijk achter bij zijn belangrijkste concurrenten. In een tijd van Europese en internationale spanningen en opkomend protectionisme, is een uitstekend vestigingsklimaat belangrijker dan ooit.

Hoe kunnen we ons concurrentievermogen op de wereldmarkt vergroten? Hoe kunnen we Nederland sterker maken als springplank naar de Europese en de wereldmarkt én als magneet voor buitenlandse investeringen en talenten, die onze samenleving en economie nog krachtiger maken? [..]

Wij kunnen internationaal grote winst boeken als we ook op het internationale vlak voluit inzetten op dat waar we in eigen land al zo goed in zijn: publiek-private samenwerking. Als we in strategievorming en uitvoering echt alle krachten bundelen: bedrijfsleven, het Rijk, de mainports, de regionale spelers en de kenniswereld. Niet alleen voor handel en investeringen, maar ook voor internationale innovatie.

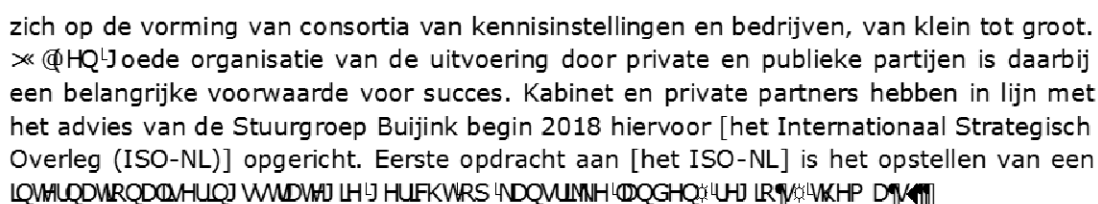

Zo kunnen we internationaal Nederlandse oplossingen bieden voor de grote maatschappelijke uitdagingen waar de wereld voor staat en bijdragen aan de realisatie van de Sustainable Development Goals. Dat vraagt om een meerjarige programmatische aanpak, een uitmuntend vestigingsklimaat, concurrerende financieringsfaciliteiten en een consequente en intensieve branding van ons merk, Nederland; gekoppeld aan een nieuwe hierop toegesneden structuur voor publiek-private samenwerking.

Nationaal beleid legt de basis voor de internationale kracht van Nederland. Sterke internationale prestaties zorgen voor groei en werkgelegenheid in eigen land. In de ambitie de beste te willen zijn, moet iedereen worden meegenomen. Dat vraagt om een ambitieuze investeringsagenda in Nederland: in onderwijs en menselijk kapitaal, ondernemerschap, innovatie en kennis, verduurzaming van economie en maatschappij, en in onze fysieke en digitale infrastructuur.

Op die basis kunnen we met de door ons voorgestelde echt nationale publiek-private krachtenbundeling, internationaal een sprong vooruit maken en onze bedrijven en kennisinstellingen

3- 4- 5- 6- 7- 8- 9- 10- 11- 12- 13- 14- 15- 16- 17- 18- 19- 20- 21- 22- 23- 24- 25- 26- 27- 28- 29- 30- 31- 32- 33- 34- 35- 36- 37- 38- 39- 40- 41- 42- 43- 44- 45- 46- 47- 48- 49- 50- 51- 52- 53- 54- 55- 56- 57- 58- 59- 60- 61- 62- 63- 64- 65- 66- 67- 68- 69- 70- 71- 72- 73- 74- 75- 76- 77- 78- 79- 80- 81- 82- 83- 84- 85- 86- 87- 88- 89- 90- 91- 92- 93- 94- 95- 96- 97- 98- 99- 100- 101- 102- 103- 104- 105- 106- 107- 108- 109- 110- 111- 112- 113- 114- 115- 116- 117- 118- 119- 120- 121- 122- 123- 124- 125- 126- 127- 128- 129- 130- 131- 132- 133- 134- 135- 136- 137- 138- 139- 140- 141- 142- 143- 144- 145- 146- 147- 148- 149- 150- 151- 152- 153- 154- 155- 156- 157- 158- 159- 160- 161- 162- 163- 164- 165- 166- 167- 168- 169- 170- 171- 172- 173- 174- 175- 176- 177- 178- 179- 180- 181- 182- 183- 184- 185- 186- 187- 188- 189- 190- 191- 192- 193- 194- 195- 196- 197- 198- 199- 200- 201- 202- 203- 204- 205- 206- 207- 208- 209- 210- 211- 212- 213- 214- 215- 216- 217- 218- 219- 220- 221- 222- 223- 224- 225- 226- 227- 228- 229- 230- 231- 232- 233- 234- 235- 236- 237- 238- 239- 240- 241- 242- 243- 244- 245- 246- 247- 248- 249- 250- 251- 252- 253- 254- 255- 256- 257- 258- 259- 260- 261- 262- 263- 264- 265- 266- 267- 268- 269- 270- 271- 272- 273- 274- 275- 276- 277- 278- 279- 280- 281- 282- 283- 284- 285- 286- 287- 288- 289- 290- 291- 292- 293- 294- 295- 296- 297- 298- 299- 300- 301- 302- 303- 304- 305- 306- 307- 308- 309- 310- 311- 312- 313- 314- 315- 316- 317- 318- 319- 320- 321- 322- 323- 324- 325- 326- 327- 328- 329- 330- 331- 332- 333- 334- 335- 336- 337- 338- 339- 340- 341- 342- 343- 344- 345- 346- 347- 348- 349- 350- 351- 352- 353- 354- 355- 356- 357- 358- 359- 360- 361- 362- 363- 364- 365- 366- 367- 368- 369- 370- 371- 372- 373- 374- 375- 376- 377- 378- 379- 380- 381- 382- 383- 384- 385- 386- 387- 388- 389- 390- 391- 392- 393- 394- 395- 396- 397- 398- 399- 400- 401- 402- 403- 404- 405- 406- 407- 408- 409- 410- 411- 412- 413- 414- 415- 416- 417- 418- 419- 420- 421- 422- 423- 424- 425- 426- 427- 428- 429- 430- 431- 432- 433- 434- 435- 436- 437- 438- 439- 440- 441- 442- 443- 444- 445- 446- 447- 448- 449- 450- 451- 452- 453- 454- 455- 456- 457- 458- 459- 460- 461- 462- 463- 464- 465- 466- 467- 468- 469- 470- 471- 472- 473- 474- 475- 476- 477- 478- 479- 480- 481- 482- 483- 484- 485- 486- 487- 488- 489- 490- 491- 492- 493- 494- 495- 496- 497- 498- 499- 500- 501- 502- 503- 504- 505- 506- 507- 508- 509- 510- 511- 512- 513- 514- 515- 516- 517- 518- 519- 520- 521- 522- 523- 524- 525- 526- 527- 528- 529- 530- 531- 532- 533- 534- 535- 536- 537- 538- 539- 540- 541- 542- 543- 544- 545- 546- 547- 548- 549- 550- 551- 552- 553- 554- 555- 556- 557- 558- 559- 560- 561- 562- 563- 564- 565- 566- 567- 568- 569- 570- 571- 572- 573- 574- 575- 576- 577- 578- 579- 580- 581- 582- 583- 584- 585- 586- 587- 588- 589- 590- 591- 592- 593- 594- 595- 596- 597- 598- 599- 600- 601- 602- 603- 604- 605- 606- 607- 608- 609- 610- 611- 612- 613- 614- 615- 616- 617- 618- 619- 620- 621- 622- 623- 624- 625- 626- 627- 628- 629- 630- 631- 632- 633- 634- 635- 636- 637- 638- 639- 640- 641- 642- 643- 644- 645- 646- 647- 648- 649- 650- 651- 652- 653- 654- 655- 656- 657- 658- 659- 660- 661- 662- 663- 664- 665- 666- 667- 668- 669- 670- 671- 672- 673- 674- 675- 676- 677- 678- 679- 680- 681- 682- 683- 684- 685- 686- 687- 688- 689- 690- 691- 692- 693- 694- 695- 696- 697- 698- 699- 700- 701- 702- 703- 704- 705- 706- 707- 708- 709- 710- 711- 712- 713- 714- 715- 716- 717- 718- 719- 720- 721- 722- 723- 724- 725- 726- 727- 728- 729- 730- 731- 732- 733- 734- 735- 736- 737- 738- 739- 740- 741- 742- 743- 744- 745- 746- 747- 748- 749- 750- 751- 752- 753- 754- 755- 756- 757- 758- 759- 760- 761- 762- 763- 764- 765- 766- 767- 768- 769- 770- 771- 772- 773- 774- 775- 776- 777- 778- 779- 780- 781- 782- 783- 784- 785- 786- 787- 788- 789- 790- 791- 792- 793- 794- 795- 796- 797- 798- 799- 800- 801- 802- 803- 804- 805- 806- 807- 808- 809- 810- 811- 812- 813- 814- 815- 816- 817- 818- 819- 820- 821- 822- 823- 824- 825- 826- 827- 828- 829- 830- 831- 832- 833- 834- 835- 836- 837- 838- 839- 840- 841- 842- 843- 844- 845- 846- 847- 848- 849- 850- 851- 852- 853- 854- 855- 856- 857- 858- 859- 860- 861- 862- 863- 864- 865- 866- 867- 868- 869- 870- 871- 872- 873- 874- 875- 876- 877- 878- 879- 880- 881- 882- 883- 884- 885- 886- 887- 888- 889- 890- 891- 892- 893- 894- 895- 896- 897- 898- 899- 900- 901- 902- 903- 904- 905- 906- 907- 908- 909- 910- 911- 912- 913- 914- 915- 916- 917- 918- 919- 920- 921- 922- 923- 924- 925- 926- 927- 928- 929- 930- 931- 932- 933- 934- 935- 936- 937- 938- 939- 940- 941- 942- 943- 944- 945- 946- 947- 948- 949- 950- 951- 952- 953- 954- 955- 956- 957- 958- 959- 960- 961- 962- 963- 964- 965- 966- 967- 968- 969- 970- 971- 972- 973- 974- 975- 976- 977- 978- 979- 980- 981- 982- 983- 984- 985- 986- 987- 988- 989- 990- 991- 992- 993- 994- 995- 996- 997- 998- 999- 1000- 1001- 1002- 1003- 1004- 1005- 1006- 1007- 1008- 1009- 1010- 1011- 1012- 1013- 1014- 1015- 1016- 1017- 1018- 1019- 1020- 1021- 1022- 1023- 1024- 1025- 1026- 1027- 1028- 1029- 1030- 1031- 1032- 1033- 1034- 1035- 1036- 1037- 1038- 1039- 1040- 1041- 1042- 1043- 1044- 1045- 1046- 1047- 1048- 1049- 1050- 1051- 1052- 1053- 1054- 1055- 1056- 1057- 1058- 1059- 1060- 1061- 1062- 1063- 1064- 1065- 1066- 1067- 1068- 1069- 1070- 1071- 1072- 1073- 1074- 1075- 1076- 1077- 1078- 1079- 1080- 1081- 1082- 1083- 1084- 1085- 1086- 1087- 1088- 1089- 1090- 1091- 1092- 1093- 1094- 1095- 1096- 1097- 1098- 1099- 1100- 1101- 1102- 1103- 1104- 1105- 1106- 1107- 1108- 1109- 1110- 1111- 1112- 1113- 1114- 1115- 1116- 1117- 1118- 1119- 1120- 1121- 1122- 1123- 1124- 1125- 1126- 1127- 1128- 1129- 1130- 1131- 1132- 1133- 1134- 1135- 1136- 1137- 1138- 1139- 1140- 1141- 1142- 1143- 1144- 1145- 1146- 1147- 1148- 1149- 1150- 1151- 1152- 1153- 1154- 1155- 1156- 1157- 1158- 1159- 1160- 1161- 1162- 1163- 1164- 1165- 1166- 1167- 1168- 1169- 1170- 1171- 1172- 1173- 1174- 1175- 1176- 1177- 1178- 1179- 1180- 1181- 1182- 1183- 1184- 1185- 1186- 1187- 1188- 1189- 1190- 1191- 1192- 1193- 1194- 1195- 1196- 1197- 1198- 1199- 1200- 1201- 1202- 1203- 1204- 1205- 1206- 1207- 1208- 1209- 1210- 1211- 1212- 1213- 1214- 1215- 1216- 1217- 1218- 1219- 1220- 1221- 1222- 1223- 1224- 1225- 1226- 1227- 1228- 1229- 1230- 1231- 1232- 1233- 1234- 1235- 1236- 1237- 1238- 1239- 1240- 1241- 1242- 1243- 1244- 1245- 1246- 1247- 1248- 1249- 1250- 1251- 1252- 1253- 1254- 1255- 1256- 1257- 1258- 1259- 1260- 1261- 1262- 1263- 1264- 1265- 1266- 1267- 1268- 1269- 1270- 1271- 1272- 1273- 1274- 1275- 1276- 1277- 1278- 1279- 1280- 1281- 1282- 1283- 1284- 1285- 1286- 1287- 1288- 1289- 1290- 1291- 1292- 1293- 1294- 1295- 1296- 1297- 1298- 1299- 1300- 1301- 1302- 1303- 1304- 1305- 1306- 1307- 1308- 1309- 1310- 1311- 1312- 1313- 1314- 1315- 1316- 1317- 1318- 1319- 1320- 1321- 1322- 1323- 1324- 1325- 1326- 1327- 1328- 1329- 1330- 1331- 1332- 1333- 1334- 1335- 1336- 1337- 1338- 1339- 1340- 1341- 1342- 1343- 1344- 1345- 1346- 1347- 1348- 1349- 1350- 1351- 1352- 1353- 1354- 1355- 1356- 1357- 1358- 1359- 1360- 1361- 1362- 1363- 1364- 1365- 1366- 1367- 1368- 1369- 1370- 1371- 1372- 1373- 1374- 1375- 1376- 1377- 1378- 1379- 1380- 1381- 1382- 1383- 1384- 1385- 1386- 1387- 1388- 1389- 1390- 1391- 1392- 1393- 1394- 1395- 1396- 1397- 1398- 1399- 1400- 1401- 1402- 1403- 1404- 1405- 1406- 1407- 1408- 1409- 1410- 1411- 1412- 1413- 1414- 1415- 1416- 1417- 1418- 1419- 1420- 1421- 1422- 1423- 1424- 1425- 1426- 1427- 1428- 1429- 1430- 1431- 1432- 1433- 1434- 1435- 1436- 1437- 1438- 1439- 1440- 1441- 1442- 1443- 1444- 1445- 1446- 1447- 1448- 1449- 1450- 1451- 1452- 1453- 1454- 1455- 1456- 1457- 1458- 1459- 1460- 1461- 1462- 1463- 1464- 1465- 1466- 1467- 1468- 1469- 1470- 1471- 1472- 1473- 1474- 1475- 1476- 1477- 1478- 1479- 1480- 1481- 1482- 1483- 1484- 1485- 1486- 1487- 1488- 1489- 1490- 1491- 1492- 1493- 1494- 1495- 1496- 1497- 1498- 1499- 1500- 1501- 1502- 1503- 1504- 1505- 1506- 1507- 1508- 1509- 1510- 1511- 1512- 1513- 1514- 1515- 1516- 1517- 1518- 1519- 1520- 1521- 1522- 1523- 1524- 1525- 1526- 1527- 1528- 1529- 1530- 1531- 1532- 1533- 1534- 1535- 1536- 1537- 1538- 1539- 1540- 1541- 1542- 1543- 1544- 1545- 1546- 1547- 1548- 1549- 1550- 1551- 1552- 1553- 1554- 1555- 1556- 1557- 1558- 1559- 1560- 1561- 1562- 1563- 1564- 1565- 1566- 1567- 1568- 1569- 1570- 1571- 1572- 1573- 1574- 1575- 1576- 1577- 1578- 1579- 1580- 1581- 1582- 1583- 1584- 1585- 1586- 1587- 1588- 1589- 1590- 1591- 1592- 1593- 1594- 1595- 1596- 1597- 1598- 1599- 1600- 1601- 1602- 1603- 1604- 1605- 1606- 1607- 1608- 1609- 1610- 1611- 1612- 1613- 1614- 1615- 1616- 1617- 1618- 1619- 1620- 1621- 1622- 1623- 1624- 1625- 1626- 1627- 1628- 1629- 1630- 1631- 1632- 1633- 1634- 1635- 1636- 1637- 1638- 1639- 1640- 1641- 1642- 1643- 1644- 1645- 1646- 1647- 1648- 1649- 1650- 1651- 1652- 1653- 1654- 1655- 1656- 1657- 1658- 1659- 1660- 1661- 1662- 1663- 1664- 1665- 1666- 1667- 1668- 1669- 1670- 1671- 1672- 1673- 1674- 1675- 1676- 1677- 1678- 1679- 1680- 1681- 1682- 1683- 1684- 1685- 1686- 1687- 1688- 1689- 1690- 1691- 1692- 1693- 1694- 1695- 1696- 1697- 1698- 1699- 1700- 1701- 1702- 1703- 1704- 1705- 1706- 1707- 1708- 1709- 1710- 1711- 1712- 1713- 1714- 1715- 1716- 1717- 1718- 1719- 1720- 1721- 1722- 1723- 1724- 1725- 1726- 1727- 1728- 1729- 1730- 1731- 1732- 1733- 1734- 1735- 1736- 1737- 1738- 1739- 1740- 1741- 1742- 1743- 1744- 1745- 1746- 1747- 1748- 1749- 1750- 1751- 1752- 1753- 1754- 1755- 1756- 1757- 1758- 1759- 1760- 1761- 1762- 1763- 1764- 1765- 1766- 1767- 1768- 1769- 1770- 1771- 1772- 1773- 1774- 1775- 1776- 1777- 1778- 1779- 1780- 1781- 1782- 1783- 1784- 1785- 1786- 1787- 1788- 1789- 1790- 1791- 1792- 1793- 1794- 1795- 1796- 1797- 1798- 1799- 1800- 1801- 1802- 1803- 1804- 1805- 1806- 1807- 1808- 1809- 1810- 1811- 1812- 1813- 1814- 1815- 1816- 1817- 1818- 1819- 1820- 1821- 1822- 1823- 1824- 1825- 1826- 1827- 1828- 1829- 1830- 1831- 1832- 1833- 1834- 1835- 1836- 1837- 1838- 1839- 1840- 1841- 1842- 1843- 1844- 1845- 1846- 1847- 1848- 1849- 1850- 1851- 1852- 1853- 1854- 1855- 1856- 1857- 1858- 1859- 1860- 1861- 1862- 1863- 1864- 1865- 1866- 1867- 1868- 1869- 1870- 1871- 1872- 1873- 1874- 1875- 1876- 1877- 1878- 1879- 1880- 1881- 1882- 1883- 1884- 1885- 1886- 1887- 1888- 1889- 1890- 1891- 1892- 1893- 1894- 1895- 1896- 1897- 1898- 1899- 1900- 1901- 1902- 1903- 1904- 1905- 1906- 1907- 1908- 1909- 1910- 1911- 1912- 1913- 1914- 1915- 1916- 1917- 1918- 1919- 1920- 1921- 1922- 1923- 1924- 1925- 1926- 1927- 1928- 1929- 1930- 1931- 1932- 1933- 1934- 1935- 1936- 1937- 1938- 1939- 1940- 1941- 1942- 1943- 1944- 1945- 1946- 1947- 1948- 1949- 1950- 1951- 1952- 1953- 1954- 1955- 1956- 1957- 1958- 1959- 1960- 1961- 1962- 1963- 1964- 1965- 1966- 1967- 1968- 1969- 1970- 1971- 1972- 1973- 1974- 1975- 1976- 1977- 1978- 1979- 1980- 1981- 1982- 1983- 1984- 1985- 1986- 1987- 1988- 1989- 1990- 1991- 1992- 1993- 1994- 1995- 1996- 1997- 1998- 1999- 2000- 2001- 2002- 2003- 2004- 2005- 2006- 2007- 2008- 2009- 2010- 2011- 2012- 2013- 2014- 2015- 2016- 2017- 2018- 2019- 2020- 2021- 2022- 2023- 2024- 2025- 2026- 2027- 2028- 2029- 2030- 2031- 2032- 2033- 2034- 2035- 2036- 2037- 2038- 2039- 2040- 2041- 2042- 2043- 2044- 2045- 2046- 2047- 2048- 2049- 2050- 2051- 2052- 2053- 2054- 2055- 2056- 2057- 2058- 2059- 2060- 2061- 2062- 2063- 2064- 2065- 2066- 2067- 2068- 2069- 2070- 2071- 2072- 2073- 2074- 2075- 2076- 2077- 2078- 2079- 2080- 2081- 2082- 2083- 2084- 2085- 2086- 2087- 2088- 2089- 2090- 2091- 2092- 2093- 2094- 2095- 2096- 2097- 2098- 2099- 2100- 2101- 2102- 2103- 2104- 2105- 2106- 2107- 2108- 2109- 2110- 2111- 2112- 2113- 2114- 2115- 2116- 2117- 2118- 2119- 2120- 2121- 2122- 2123- 2124- 2125- 2126- 2127- 2128- 2129- 2130- 2131- 2132- 2133- 2134- 2135- 2136- 2137- 2138- 2139- 2140- 2141- 2142- 2143- 2144- 2145- 2146- 2147- 2148- 2149- 2150- 2151- 2152- 2153- 2154- 2155- 2156- 2157- 2158- 2159- 2160- 2161- 2162- 2163- 2164- 2165- 2166- 2167- 2168- 2169- 2170- 2171- 2172- 2173- 2174- 2175- 2176- 2177- 2178- 2179- 2180-

[illegible]

beperken zich niet tot de landsgrenzen. Zij vragen om mondiale en transdisciplinaire antwoorden. Voor antwoorden op mondiale vraagstukken zijn internationale onderzoekssamenwerking en grensverleggende innovaties cruciaal. Dit vereist tevens een interdisciplinair onderw

100 RRU-HHO¹FRQFXUHUHOGH¹SON¹LQ¹G¹H¹LQ¹WUQ¹WRODQ¹WFK¹CRQ¹WFK¹YHYZ¹HYHQ¹Z¹HUHQ¹LV¹L¹KHW¹
 101 RSGHGO¹XLYZ¹LW¹HGO¹DDOW¹HNNHO¹HO¹ELOG¹HYDO¹NHOO¹VZ¹HUNHU¹/HWHOWH¹HG¹

39!!! 41 HYRO HQGH WDS LV GDVNHQQMLQWMDQJ HQHQ-kennis een herkenbare positie hebben binnen [het ISO NL] en de Werkplaats. Dit maakt het eenvoudiger om de kennisinstellingen vroegtijdig te betrekken bij de programmering van economische missies én voor een effectieve en zichtbare positie van Nederlandse kennis en innovatie bij buitenlandse EHMHNNLQJ HQQL× @7HLZ LQKHLHLMYRRUDOKRJ HURQGHUZ LNW FHQWDDQMDQWJ DOZ DDU P RJ HQML ook aandacht zijn voor de rol die het middelbare beroepsonderwijs kan vervullen in LOWLQDMDRODDQEHQILG41

3999 4366 42 LOGHMDV force met behulp van pilots inzetten op een viertal landen: Duitsland, 8D0D688 KL0D4H0L CGROHMs

39 T. L. H. V. P. H. H. O. G. L. & @G. R. R. U.

- § Een geïntensiveerd programma voor het behouden van talent voor de Nederlandse kennis-economie, in vervolg op het succesvolle Make it in the Netherlands;
- § Een heldere branding van Nederland als internationaal kennis- en innovatieland, waarbij het geheel van onderwijs, onderzoek en innovatie wordt gepresenteerd;
- § Het versterken en meer op elkaar afstemmen van de ondersteunende infrastructuur: SRVMOQ1%621M0L(621M0LQQRYDMH-attaches, etc.;
- § Een gemeenschappelijk alumni-beleid ter bevordering van handelsrelaties, positionering van de Nederlandse kennissector, en kennisgerichte public diplomacy;
- § Vroegtijdige en meer programmatische betrokkenheid bij het plannen en organiseren van handels- en kennismissies;
- § Meer integratie en transparantie van beschikbare beurzen- en onderzoeks ILQDQLHUQJ VSURJ UDP P D\I/HQJELMYRRUNHXUURNIXIVFHLGLQJ LGDDUYDQ 9HLEIQGLQJ LP HWSURJ UDP P D\I/LRSIJ URQG^YDQJ^FDSDFIW building, een mogelijkheid die het nieuwe Orange Knowledge Programma gaat bieden.

wereldwijde top 5 van de Global Talent Competitiveness Index (INSEAD, 2016), maar op de elfde plek. Vooral rond het aantrekken en vasthouden van talent is ruimte voor

P34-35: Om (het meerjarenplan voor) de WTI-diplomatie effectief te laten zijn, moeten in ieder geval de volgende vijf elementen gerealiseerd worden:

[samenvatting uit Rapport Taskforce landenstrategie p22]:

- Uitbreiden van de (diplomatieke)netwerken voor WTI;

- § Versterken en uitbreiden van de beleidsinstrumenten voor internationale WTI-samenwerking;
- § Versterken van het aantrekken en behouden van talent;
- § Vergroten van de beïnvloeding van EU-RQGHJ RHMSURJ UDP P DQ/HQ-beleid;
- § Branding van Nederland als kennis- en innovatieland.

(10)(2g)

Reeds openbaar